

Nr. 5 - 1978

Avisa til Norges Kommunistiske Studentforbund

Kr. 3,-

HVA MÅ GJØRES

ATFERDSTERAPI I PRAKSIS ?

midtsidene

— Slik jobber vi på Fjellbrott

STUDENTERSAMFUNNA:

Rød høst

* Trondheim

* Bergen

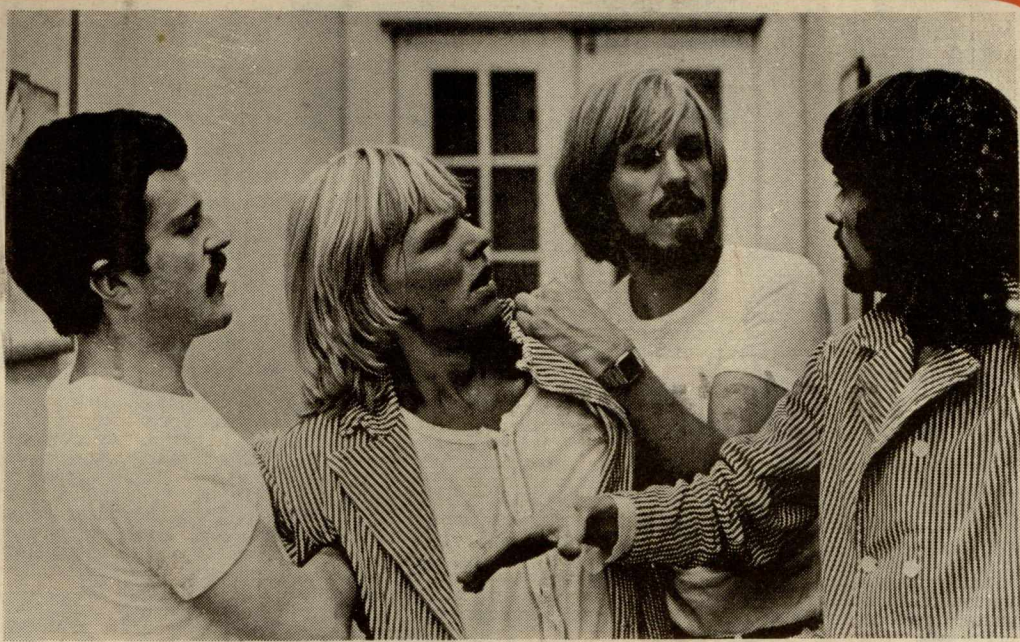
* Oslo

side 4,5,6 og 7

«Hvem har bestemt ...?!»

Er all psykiatri reaksjonær?

side 14

USA: Hvor blei student opprøret av?

side 13

Intervju med kommunist i ei supermakt

Ikke den avisa studentene trenger

Siste nr. av «Hva Må Gjøres» var en skuffende sak. Avisa var slett ikke dårlig, men dårlig egna til å selge til nye studenter. Etter å ha spurt førsteklasinger om hva de synes om avisa, har vi fått noen felles synspunkter som redaksjonen bør merke seg:

1) Avisa inneholdt svært lite av det en fersk lærerstudent forventet av ei studentavis. Av ting som ble nevnt var:

- stoff om den generelle situasjonen i Norge.

2) Sjøl mener vi at disse folkene har heilt rett. Siste nr. av HMG ble sikkert solgt til mange nye studenter rundt om i landet. Ved hjelp av avisa kunne NKS benytte

- NKS sitt syn på de viktigste studentpolitiske sakene.
- 2 stykker syntes det var rart at avisa ikke foretok en skikkelig presentasjon av studentforbundet (NKS).
- lettere stoff, man kunne ikke lese avisa, men måtte studere den.

den muligheten som et slikt nummer ga til å gjøre NKS kjent for hundrevis av nye studenter gjennom en skikkelig presentasjon.

Avisa, slik nr. 4 gir uttrykk for, er ei sekterisk avis og ikke ei avis for den «vanlige» student. Den inneholder godt og interessant stoff for «politiske eksperter». Slik ønsker vi ikke avisa til et studentforbund som kjemper for å bli organisasjonen for de store massene av studenter.

Ei slik avis bør inneholde stoff både for «eksperterne» og den «vanlige» studenten som ennå

ikke har fattet den store interessen for oppgjøret med firerbanden, men som f.eks. er svært opptatt med å gjenreise grunnplansaktiviteten i LNL.

Håper at neste nr. blir bedre, slik at vi kan oppsøke de samme folkene og love dem at de ikke blir skuffa hvis de kjøper avisa denne gangen.

FRAM FOR EI KOMMUNISTISK STUDENTAVIS SOM MASSENE KAN LESE OG BRUKE I KAMPEN!

Med kameratslig hilsen
NKS, Levanger

Forsida på forrige nummer av avisa, et nummer som er gjenstand for skarp kritikk.

ENIG I KRITIKKEN

Vi takker kameratene i Levanger for brevet! Redaksjonen har diskutert kritikken og mener at den peker på flere viktige feil og mangler ved avisa.

Kritikken samsvarer med erfaringer vi sjøl har gjort:

- Avisa hadde altfor lite stoff om studentkampen i Norge og ingen kommunistisk rettleiding for den. Av 16 sider var faktisk bare 3 1/2 side om studentkampen i Norge. At det ikke var en avis studentene kunne bruke i utdanningskampen, det er vi fullstendig enig i.

SEKTERISKE FEIL

- Avisa hadde sekteriske feil både i valg av stoff og presentasjon av stoffet. Redaksjonen har foreløpig kommet kort i å forstå hva dette betyr konkret, men vi tror kameratene i Levanger har rett når de sier at avisa «bør inneholde stoff både for «eksperterne» og den «vanlige» studenten som ennå ikke har fattet den store interessen for oppgjøret med firerbanden, men som f.eks. er svært opptatt med å gjenreise grunnplansaktiviteten i LNL». I forrige nr. var 5 av sidene om firerbanden og forholdet Kina - Albania - størsteparten av dette var avansert stoff.

Vi vil også føye til et eksempel på sekterisme i presentasjonen av stoffet: En av midtsideartiklene var utstyrt med følgende tittel: «Mente hovedmotsigelsen gikk mellom borgerskapet og arbeiderklasse. Blei kasta ut av firerbandens «teorigruppe»». For folk som veit en god del om klassekampen i Kina, er dette en skarp karakteristikk av firerbanden - men hvor stor del av leserne veit så mye om

dette at tittelen ikke bare blir en utforståelighet: Vil de kaste seg over artikkelen på bakgrunn av denne tittelen? Og gir artikkelen de nødvendige svarene på hvorfor hovedmotsigelsen i Kina nødvendigvis må gå mellom borgerskap og arbeiderklasse? ?

STUDENTENE TRENGER NKS

- Vi er enig i at det var en feil at ikke NKS ble presentert. De aller fleste kjenner til AKP - men selv blant studenter som har vært på lærestedene i noen semestre finnes det folk som ikke veit om NKS.

Det er forresten en lang stund siden det har stått noe om NKS i avisa, vi mener det gjenspeiler feil syn i redaksjonen på det behovet flertallet av studentene har for kommunistisk organisering.

- Vi er også enig i at en altfor stor del av avisa besto av «tung» stoff. Vi mener det henger sammen med den sekteriske feilen vi har beskrevet over.

STOFF OM DEN GENERELLE SITUASJONEN I NORGE?

Når det gjelder stoff om den generelle situasjonen i Norge, som er en annen av de tinga brevet savnet, mener vi at det er mer problematisk. «Hva Må Gjøres» har avgjort ikke som målsetning å erstatte Klassekampen. Derfor ser vi ikke det som noe mål å ta opp situasjonen i Norge på den samme måten som det kommunistiske hovedorganet Klassekampen gjør det.

Det er studentenes situasjon samt saker av mer allmenpolitisk karakter (internasjonale saker, teoretiske saker, kultursaker, saker angående «den generelle situasjonen i Norge» etc.) som griper direkte inn i den politiske kampen på lærerstedene, vi ser på som «vårt» arbeidsområde. Dette betyr konkret at vi ikke kan gi noe helhetlig bilde av den politiske situasjonen i Norge, men at vi må konsentrere oss om særegne saker som f.eks. listesaka, yrkesforbud, Sovjets aktivitetet i

Barentshavet og på Svalbard. Og særlig innfor de to sistnevnte eksemplene har vi avgjort grove «unlatelsessynder».

SKRITT I RIKTIG RETNING

Kritikken fra Levanger og vår diskusjon omkring den kom for seint til å få noen direkte innflytelse på dette nr. av avisa. Allikevel mener vi at dette nr. er et skritt i riktig retning etter at vi på bakgrunn av egne erfaringer har stilt oss en del mål: Bl.a. å legge mere arbeid i konkrete avsløringer av undertrykking av studentene og hvordan studentene må slåss mot den. Fagkritikk skal bli en av hovedstolpene i avisa (innebærer reportasjer, debatt, anmeldelser av lærebøker, kontaktsplate etc.). Kulturstoffet skal prioriteres kraftig opp. Vi vil ha mer polemikk (spesielt innfor utenrikspolitikken). Vi ønsker mer debatt innfor alle stoffområdene.

Dette er altså målsetninger utfra en diskusjon om svakhetene ved avisa slik den har vært til nå - ikke ei liste over hva hvert nr. skal inneholde.

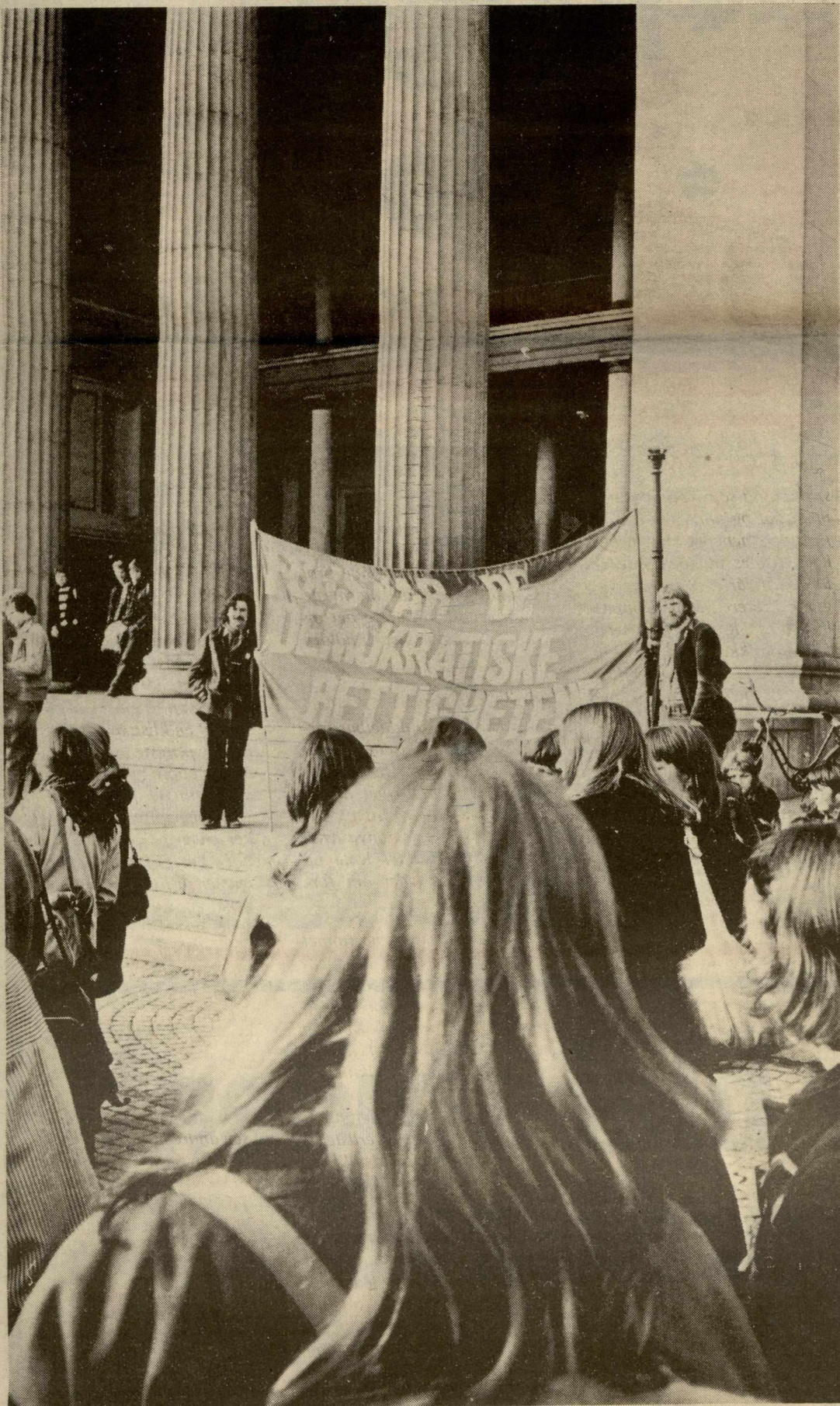
I dette nr. er det mye stoff om atferdsterapi og studentersamfunna, i neste nr. kan vi love mye stoff om lærerens rolle og interessefrontene. Vi kan ikke skrive om *alt* i hvert nr.

SKRIV INN

Hva bør den kommunistiske studentavis «Hva Må Gjøres» inneholde av stoff? Hvordan bør den se ut, bør vi gå tilbake til bladformat? Hvordan kan den bli ei avis som studentene kan lese og bruke i kampen? Dette er alt sammen spørsmål som er under diskusjon - vi ønsker at flest mulig av våre lesere skal være med å avgjøre dette. Vi vil derfor åpne avisa for synspunkter på disse spørsmåla.

Skriv din mening om hvordan en kommunistisk studentavis bør være!

Z. (etter oppdrag fra redaksjonen.)

Redaksjonen er enig i at forrige nr. av «Hva Må Gjøres» hadde altfor lite stoff om studentkampen i Norge. Men hva slags studentstoff trengs?

HVA MÅ GJØRES

»Hva må gjøres», avisa til Norges kommunistiske Studentforbund.

Utkommer 7nr.pr.år.

Abb.pris kr. 20.- pr. år. Støtteabb. kr. 30.- pr. år.

Adresse: Boks 2072 Grynéløkk Oslo 5

Postgiro: 2.23.26.43.

Ansvarlig: Jørn Magdahl

Trykt i Offsettrykk hos a/s Duplotrykk Oslo

HVORFOR FAGKRITIKK?

Dette er fagkritikk. Vi kan lære mye av studentene på medisins i Oslo. De var dristige, de inviterte kjente folk, de inviterte representanter fra staten. De annonserte i dagspressen, hadde reportasjer om forholdene i norsk psykiatri. De skapte stor interesse for møtet på forhånd.

Fagkritikken kan bli en bred massebevegelse. Studenter er interessert i faget sitt. Vi har ikke interesse av å bli lydig redskap for borgerskapet og undertrykke folk med å spre borgerskapets ideologi og holdninger. Vi er interessert i å diskutere funksjonen til de enkelte faga og den yrkesrollen vi får.

Kritikken av den borgerlige vitenskapen, av faga, angår langt fler enn studentene. Det angår

pasienter at studentene kritiserer og vil bekjempe undertrykkinga innenfor psykiatrien. Det angår foreldrene når lærerstudenter diskuterer disiplinproblemer i skolen og pedagogikk. Når vi reiser kamp mot den borgerlige undertrykkinga i faga, betyr det at vi tar standpunkt mot undertrykkerne, det betyr at vi stiller oss på pasientenes, skoleelevenes side. Det standpunktet studenter tar til faget får store konsekvenser for mange folk. Med utgangspunkt i kritikken av det borgerlige innholdet i faga og med studier av den konkrete virkeligheten og i marxismen-leninismen Mao Tsetungs tenkning må vi utvikle vår egen vitenskap.

Flest mulig studenter må trekkes med i en sann bevegelse.

Start diskusjoner i klassen, på seminarer, på forelesninger. Metoden som medisinerstudentene brukte var å starte med konkrete avsløringer av psykiatrien, av staten som undertrykkingsapparat. De fikk fram hvordan psykiatrien legger folk selv ansvar for problemene de sliter med og skjuler de sosiale, materielle faktorene. Et slikt menneskesyn blir så brukt til å holde pasientene nede, hindre dem i å gjøre opprør og holde dem borte fra arbeidsmarkedet.

Herskerklassen trenger lydlige folk til å formidle holdninger og «kunnskap» som støtter opp om makta og som skjuler at de driver med undertrykking. Vi må nekte å la oss bruke som et lojalt og ukritisk redskap for borgers-

kapet, derfor må vi slåss mot den borgerlige ideologien og innholdet i det vi lærer i faget.

Likevel må vi ikke ha illusjoner om at fagkritikken alene kan gjøre oss i stand til å fjerne det klamme grepet som borgerskapet har over utdanninga og vitenskapen. I det kapitalistiske samfunnet kan vi aldri få ei utdanning eller en yrkesfunksjon som tjener arbeiderklassen.

Ei viktig målsetting med å drive fagkritikk må være å mobilisere folk til å slåss mot følgene av den kapitalistiske undertrykkinga, til å gjøre opprør mot uretten. Som langsiktig målsetting er fagkritikken et viktig bidrag for å mobilisere flest mulig studenter og fagfolk til å slutte opp om den sosialistiske revolusjonen. Først da kan også vitenskapen og faga være i folkets tjeneste.

Hvordan en middels selger med tynn stemme solgte 21 aviser på en time.....

SJOKK REPORTASJE!!!!

«Siste nummer av «Hva Må Gjøres» — avisa til NKS ...» prøver vi oss, mens vi roterer rundt inne i strømmen av folk som skal inn i kantina og folk som prøver å komme ut derfra igjen. «Ja, hva må gjøres da?» spør en av Blinderns vittige sjeler. «Forferdelig morsom», grynter vi med trynet fullt av tappert smil og bittert grin. Vi oppsummerer for oss sjøl at nettopp overhørte «morsomhet» nå leder med en frekvens på to pr. tiende minutt, mens «Ja, kan du garantere at det virkelig er siste nummer?» ligger på en god annenplass ...

Det er en av våre nære medarbeidere fra SV-kantina (Samfunnsvit. Fak., vår anm.) på Blindern i Oslo som melder dette fra ett av sine salgsframstøt. Han fortsetter:

Det var ikke for å være tøff vi sto aleine med en enorm avisbunke, kompisen vår uteble rett og slett (han dukka opp 10 minutter før vi pakka sammen). Og det var ikke noe særlig tøft å stå å selge aleine heller. For det første kjentes det litt ensomt — en blir straks mer vågal i annonseringa av avisa når en har noen i

ryggen (får mer sjøtillit likesom). Og for det andre er det lettere å få øye på to HMG-selgere enn en (og da særlig hvis en ikke er av dem som skriker høyest her i verden). Forståelig nok er det ingen som kommer og kjøper av deg hvis de ikke skjønner at du står og selger avisa. At vi ikke syntes noe særlig begyn-

te vi å skjønne da noen gjorde oss oppmerksom på at folk tydeligvis trodde at avisa lå der og var gratis. Bunken var blitt noen hakk snauere, men vi kunne jo ikke sette oss på den heller??

Vi innrømmer det gjerne — det gikk ikke så forbanna bra den første halvtimen. 3 solgte eksemplarer. Vi var i ferd med å erklære avisa for uinteressant og bortkasta cellulose, og hadde brennende lyst på en kopp kakao — men vi hadde avtalt å stå der en time...

Nå er ikke vi noen sann

speidergutt som kan oppsummere feil og korrigere oss på flekken, men det skal heller ikke skjules at noen spredte ideer om vår egen innsats begynte å rotere en smule oppe i hue på oss. Kanskje fantes det folk som ikke hadde hørt om «Hva Må Gjøres» eller NKS, og at de heller ikke ble spesielt lokket av navnet aleine??

Kanskje de ikke visste at avisa hadde stoff om Kina, utviklinga i Albania eller debatt om atferdsterapi?? Kanskje det var nødvendig å drive en smule annonsering??

Vi var blitt varm i trøya og litt modigere: «Hva Må Gjøres» med stoff om atferdsterapi! Det var ikke noe brøl akkurat, men de nærmeste forbi passerende hørte det og skottet opp på avisa vi holdt i hånda.

Vi skal ikke påstå at det skjedde noen umiddelbar forandring i omgivelsene — men banna bein: vi solgte to aviser på de første tre utropa. Så begynte vi å variere litt på annonsetekstene: «Les hva AKP mener om bruddet Kina og Albania!» «6 sider om forholda i Kina!»

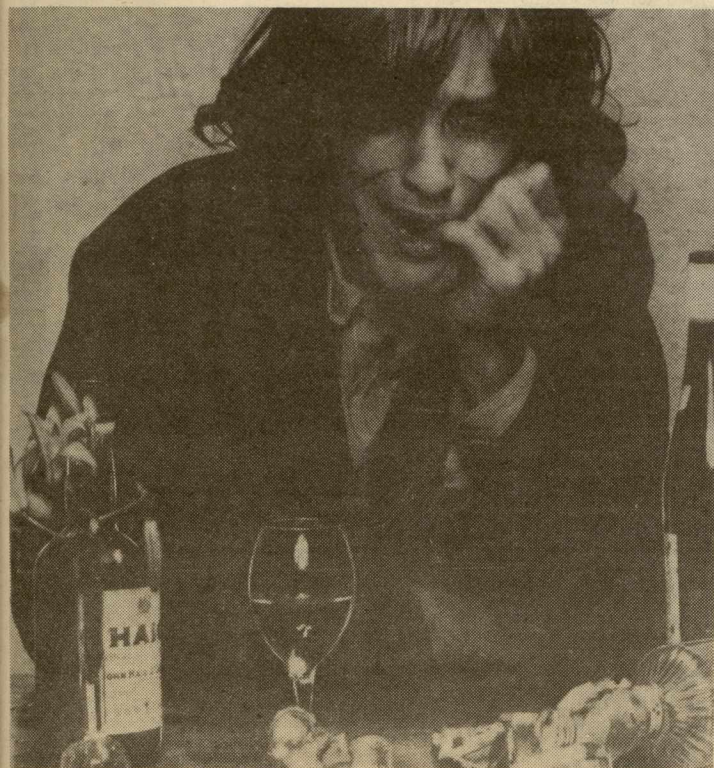
Vi kunne sikkert ha funnet på mer fantasifulle og spennende annonsetekster av typen «Hva må gjøres med knallreportasje fra Kina!» eller «Eksklusivt intervju med Pål Steigan om utviklinga i Albania!» Det meste vi drista oss til da var å annonsere «nye» stoff om atferdsterapi, og det var jo en tilsnikelse, for det var jo faktisk bare ei side — men skitt au.

Mens vi sto sånn og tenkte på åssen vi kunne ha gjort det, og det vi gjorde hadde en tendens til å drukne i klirringa fra kantina og folks intense samtaler seg i mellom — kom vi på at det faktisk gikk an å lage reklameplakater der de viktigste oppslaga ble annonsert på en litt ålreit måte. De kunne jo henges opp over alt, tilmed på dass om så var.

Nå ville det kanskje bli litt dyrt for avisa å lage en skikkelig reklameplakat til hvert nummer, ihvertfall før vi som støtter avisa klarer å selge så mange eksemplarer at avisa går med overskudd. Men folk kunne kanskje lage en reklameplakat sjøl rundt omkring — det kan jo gjøres så enkelt som at en klistrer opp forsida og de viktigste oppslaga på et digert papirstykke (bruk noe annet enn det triste grå-brune veggavispapiret) og at en bruker en grov tusj til å skrive noen korte, fyndige reklame-tekster til hvert av de oppslaga en klistrer opp. Ikke spar på kruttet i reklamen hvis det er noe bra i avisa (men det kan kanskje bli litt sprøtt hvis en overdriver også). Dunk i vei — ubeskjedenhet er en dyd for en bra avis!

Og salget vårt? Jo — mens vi hadde stått og finni ut åssen andre burde gå fram for å selge avisa — så hadde vi faktisk klart å selge litt sjøl også: På den siste halvtimen, med spredte tilløp til annonsering, hadde vi faktisk ryki opp i 18 aivser, slik at det ble 21 til sammen. I tillegg fikk vi et innlegg til atferdsterapidebatten. Slett ikke verst av en middels selger med tynn stemme??

Zapata

Vår mann — før og etter salget av «Hva Må Gjøres».

Møte med det runde, røde hus

Mangel på fantasi og dristighet har de ikke hatt, de som planla og bygde det runde, røde huset som rommer Studentersamfunnet i Trondheim.

Etter å ha stått i kø sammen med nesten totusen andre som bivånte Rød Frontens festmøteåpning av høstsemesteret i samfunnet. Og fått med oss løpesedler og oppfordringer om å melde oss inn i TKSF og Grønt Gras. Og ta kontakt med NKS, forstod vi at rådet om å ta med seg kart og kompass for å finne fram i huset var alvorlig ment.

Vårt noe famlende forsøk på å finne storsalen endte med at vi forvilla oss oppover ei bratt trapp som førte opp til gjengenes «territorium» hvor vi vennlig, men bestemt blei fortalt at vi ikke hadde adgang.

Men det var bare å ta av i første svingen til høyre så ville vi gå rett på storsalen hvor Jon Michelet festtalte seg rød og varm for de nye studentene.

Etter en for oss endeløs vandring nedover krinkelkrokete trapper hører vi lyder som kan minne om en engasjert festtaler.

Men feil igjen. Vi kommer inn i «Knaus», jazzbua der orkesterets saxofonist er midt inne i et solonummer og høster stor applaus.

Videre. Videre. Og endelig drar vi kjensel på noe hjemlig og kjent: NKS-standen som vi med sikkerhet mener var like ved husets inngang.

Ganske riktig. Og herfra får vi hjelp til å stake ut «den rette vei» som slett ikke var smal eller kronglete, men belagt med brede trapper og lilla vegger som førte fram til storsalens festmøte for nye studenter.

Salen er stuvende full. Og på Scenen Studentersamfunnets orkester iført stripete trøyer og eplenikkers som gir til beste sitt program og anbefaler nye studenter å slutte opp om orkesterbevegelsen. Hvam som trekker med seg flest etter en frisk appellant fra NTHI tør vi ikke ha noen formening om. Men det var ikke mangel på tilbud som flømte over de nyankomne til Trondheims studentmiljø.

Etter å ha blitt riktig varme i trøya etter idrettsappellen drister vi oss ned til bodegaen for å slukke tørsten. Heller ikke der tomt for folk rundt bordene eller buksende med tre halvliters i ei hand på vei ned til gammaldanssalen der parola «Meir Pols!» må ha blitt unnfanga og fått sitt gjennombrudd.

Oppe i storsalen er Knutsen og Ludviksen i gang med ablegøyer og alvor. De sparer ikke på kruttet mot kommunepamper som vil legge gamle

bydeler under asfalt, og legger for dagen en Bakklans-patriotisme som må få resten av beboerne i Trondheim og Norge forøvrig til å gremmes

over at ikke også de får bebo denne lille flekk i Norge.

Bergenserne får sitt pass påskrevet især, og enkelte røster i salen hever seg til motmæle uten sjanse til å bryte igjennom. Gjennombrudd blir det derimot for Bakklans nasjonalsang som hele salen deltar i etter drivende dirigering fra de to patrioter.

Mindre drivende var heller ikke Heimevernslaget som avslutta et fullspekka program med spark til øst og vest både i tekst og tone.

Og så var det dans etterpå. I gammaldanssalen «Meirpols»-fraksjonen med uforminska styrke til Heimevernslagets musikk.

Og i storsalen Samfunnets eget orkester med andre og roligere rytmer som varte helt til klokka tre neste morra for den som hadde kondisjon til å holde ut ...

Gjengene

Gjengene ... Hva trudde vi de var? Noe mystisk frimureraktig med hemmelige ritualer i de mørke labyrintene oppunder taket i det røde, runde huset i Trondheim ... Eller noen tussete nisser som er så hengt opp i hobbyen sin at de tofter rundt i loftsgangene i Studentersamfunnet hele døgnet ...?

Tja? Det en i hvertfall kan si er at de er en viktig og nødvendig del av aktiviteten i Huset. Ikke et arrangement kunne gått av stabelen uten gjengenes innsats.

Da Gud sa: «La det bli lys!» Da hadde allerede Regi oppleget klart, fortelles det på informert hold. Regi har i hvertfall oppleget klart for lys og scene i Studentersamfunnet i Trondheim.

Og lyden den tar FK, Forsterkomiteen, seg av. At det ikke er

småteri den gjengen besitter av teknisk utstyr, det kan denne avisas utsendte ved selvsyn bevise — i FKs hule blinka og peip det som i Cape Kennedys kontrollrom for en måneferd.

Ellers kan det fortelles om FK at Stavanger-bakgrunn teller positivt ved opptak — og at opptaket skjer ved beinhard kryssksaminsasjon av hver enkelt av søkerne. Eksaminasjonen foretas av 10–15 av gjengens deltakere ...

Fotogjengen har monopol på all fotografering i Huset, det fikk våre medarbeidere merke da de ansteg med hvert sitt kamera. Resultatet ble utvilsomt bedre enn det ellers ville blitt. Og hjelpsomt og raskt ekspedert: bildene dumpet fiks ferdige ned i postboksen vår i Oslo nesten samtidig med vår tilbakkomst til Oslo O!

»Meirpols»-fraksjonen i full sving

Studentersamfunnet i Trondheim: SLIK SLO VI REAKSJONEN

Noen av oss fikk et lite sjokk utpå vårparten: Rød Front hadde slått TKSF — Trondheim Konservative Studentforening — som hadde sittet med styret i Studentersamfunnet tre semestre på rad. Det var et gledelig sjokk — men åssen klarte Rød Fronten det?

«Hva Må Gjøres» har vært i Trondheim og spurt det nye styret om nettopp dette. Rød Frontere andre steder kan utvilsomt lære en del av erfaringene fra Trondheim.

— Før oss var det tre TKSF-styrer på rad, og de har faktisk vunnet med flere og flere stemmer. Det var et kjempegap mellom oss og dem, og spørsmålet vi måtte stille var hvordan vi skulle klare å gjøre dette gapet mindre. Vi måtte øke vårt stemmetall, men ikke deres — men hvordan?

— Vi visste at studentene begynte å bli veldig i mot TKSF — de var lei av dem, syntes de var kjedelige, syntes de passiviserte og at de lagde dårlige møter. Propagandaen deres med at de stilte til valg på et «upolitisk»

program og at de bare skulle administrere storsalen — det var ganske godt avslørt gjennom tre semestre.

TKSF HOVEDFIENDEN

— Vi diskuterte situasjonen grundig på fredagsklubben, allmøtet til Rød Fronten, og vi slo fast at hovedfienden ikke kunne være noen andre enn TKSF. Dette hadde vi nemlig vingla fælt på de tidligere semestrene — vi sa i ord at det var TKSF som måtte slåss for at vi skulle vinne, men

samtidig hadde vi en teori om at det var Sos, Front («Sosialistisk Front», knyttet til SV. Vår anm.) det var viktigst å slåss mot i storsalen. Dette førte til bikkjeslagsmål mellom Sos, Front og Rød Front, mens TKSF kunne seile opp på baksida uten å møte motstand.

Da vi hadde slått fast dette og lansert parola: «Bli kvitt dem — stem Rød Front!» — da var det første skrittet gjort. Sjølsagt kunne det være enkelte møter hvor andre taktisk sett var ho-

Forts. side 5

Fortsatt fra side 4

vedfienden — men hovedinnretninga på valgkampen var denne.

— *Hvilke forskjeller tror dere vanlige studenter som vanker her i studenteramfunnet vil legge vekt på når det står mellom dere og TKSF i styreposisjon?*

— Møteteamene er sjølsagt en viktig forskjell. Vi har etterhvert skjont at studentene har krav på møter som tar opp saker som de har interesse av, dette har ført til et breiere spekter av møteteam, ikke bare saker vi mener er viktig isolert sett. Vi har også forsøkt å få større variasjon når det gjelder innledere — det er ikke bare AKP'ere, som enkelte har beskyldt oss for tidligere.

MØTER SOM VIL INTERESSERE MANGE

La oss nevne noen eksempler fra møteprogrammet: 23. september et møte om kjernefamilien hvor vi bl.a. prøver å få Suzanne Brøgger til å komme. 30. september skal Günter Wallraff innlede på et møte om yrkesforbud. Glenn Ostling og Kjell Fiskerud vil innlede på møtet «Studentkamp — til støtte eller hinder for arbeidsfolk» 7. oktober, og 11. november vil vi ha

et møte om karakterer med bl.a. Mosse Jørgensen. I midten av oktober vil vi arrangere en hel filmuke — en festival med film og diskusjon.

Dette er møter som vi tror vil interessere mange. Allikevel er kanskje forskjellen på møteteamene mindre nå enn de har vært før. TKSF har skjont at det ikke nytter å arrangere møter hvor den ene statsråden avløser den andre, eller ekspertmøter som bare et lite fåtall kan ha noe utbytte av.

De har også oppdaget at studentene synes møtene deres har vært drit kjedelige — derfor har de vært nødt til å arrangere enkelte bra møter, som f.eks. møtet om porno forrige semester.

POLITISKE INITIATIVER

— Den kanskje viktigste forskjellen er kanskje det å kunne ta politiske initiativer. På styrebudsjettet har vi en post som heter eksterne bevilgninger — det å kunne ta initiativet til å støtte en streik, invitere en streikende arbeider opp hit og det å kunne arrangere et møte på kort varsel, forandre et oppsatt lørdagsmøte

og sette inn et nytt et — det er sånt folk vet er forskjellen på oss og TKSF.

Forrige semester foreslo Rød Front å endre et oppsatt møte til et møte om aksjonene mot renta på studielånet som pågikk da. Vi mente det var viktig å ta opp en aktuell sak som angikk studentene — men det var ikke TKSF interessert i.

— *I Oslo prøver DKSF å iføre seg en viss «liberal» og «demokratisk» maske — dere har jo erfaring med den samme gruppa som «upolitisk»...?*

— Det begynner å vise seg en ganske klar splittelse innad i TKSF. Det finnes en del virkelig åpent reaksjonære i tillegg til de mer «liberale» folka som blir kjørt fram til styrevalgene.

TKSF'ERE MOT AT FOLKVORD FÅR JOBB

De virkelige blå-folka ville jo ikke klart å få noe særlig med stemmer — derfor kjører de opp de «liberale» til styrevalgene og så prøver de å bruke møtene sjøl.

Det så vi spesielt i forbindelse med en støtteresolusjon til Kjell Folkvord som ble fremma i Rød Front. TKSF uttalte seg da mot

at Kjell Folkvord skulle ha jobb — reaksjonen kom til syne klart og tydelig. Resultatet var at TKSF splitta seg, den åpent reaksjonære klikken i TKSF ble fullstendig isolert. De fikk kanskje 35 stemmer på sitt endringsforslag, mens vår resolusjon fikk rundt 800 stemmer. Det er en av de resolusjonene som har fått flest stemmer i storsalen overhodet.

— *Hva skjedde med Sos. Front under valgkampen i våres?*

— Da vi retta skytset mot TKSF ble Sos. Front liksom klemt mellom to møllesteiner.

TKSF hadde eksponert seg på en rekke virkelig reaksjonære standpunkter — i tillegg til Folkvordaka kan vi nevne abortsaka, hvor de sa at en kvinne som er gravid er utilregnelig, kvinner som har menstruasjon er også ut-

ilregnelige, sa TKSF...!

Det var Rød Front som klarte å eksponere disse reaksjonære standpunktene — og det var Rød Fronten som ledet an i kampen mot dem. Hvorfor skulle da folk stemme Sos. Front som ikke gjorde annet enn å fortsette å hette til bikkjeslagsmål?

Det nyvalgte styret — slitne og optimistiske etter åpningsfesten.

Jon Michelet til de nye studentene:

«Vær bein for,
ikke grabb bein fra
arbeiderklassen!»

Kjære studenter, kamerater og venner!

— Studenteramfunnet i Trondheim er kjent for å være prega av konservative, eller moderate studenter som mange av dere kaller dere. Mange ser på dette med bekymring.

Men det bekymrer ikke meg. Fordi det viktigste spørsmålet er ikke om dere er moderate eller ei. Det viktigste spørsmålet er om dere vil forandre dere.

Omtrent med disse orda åpna Jon Michelet sin festtale i et studenteramfunn med Rød Fronten ved roret. Han hadde mer på lager til gruppa rundt TKSF.

— Til dere som kaller dere moderate: Assen ser det ut rundt omkring i verden?

Hvem i denne salen tør reise seg å si at studentene i Nicaragua kjemper en urettferdig kamp?

Studentene i Praha 21. august, har dere ikke noe felles med dem?

Alle studenter i verden er ikke moderate. De er patriot. De er mot supermaktene. De er mot USA og Sovjets angrep på verdens folk. De er mot utbytting og undertrykking.

Siden mai 1968 har ikke verden gått bakover. Siden den tid har verden vært et opprørt hav. Ikke et år har gått uten at ungdommen har vært revolusjonær. Det er deres plikt som studenter å gjøre opprør!

I kampen for nasjonal frigjøring i Kina var det viktige 4. mai-opprøret leda av studenter og intellektuelle. Det var dem som tente gnisten som fikk arbeidere og bønder til å våkne.

De moderate studenter er for lengst kasta på historias skraphaug. Har dere bra, unge mennesker fortjent å havne der?

Jon M. tok videre for seg arbeiderklassens forhold til studenter og stilte spørsmål om det var sant at arbeiderklassen er imot studenter.

— Noen arbeidere er kanskje imot studenter. Men sier

de at vi ikke trenger NTH? Er det rart at arbeiderklassen ser med skepsis på studentene, også de revolusjonære studentene?

Det er arbeiderne i produksjonen som betaler utdanninga deres. De er for studielån, ikke glem det. Og ikke glem at dere blir båret på arbeiderklassens skuldre. Er det noe rart at de ønsker å vite hva dere driver med?

En annen grunn til skepsisen: Se på Mot Dag i 30-åra, se på AUF og NKP og seinere SF, hvor er de revolusjonære studentene fra disse organisasjonene havna hen? Generasjon etter generasjon av studenter har svikta arbeiderklassen. Er det noe rart de er skeptiske?

Arbeiderklassen trenger studenter. Den trenger kunnskaper om jus, økonomi og pedagogikk. Dere har å være for arbeiderklassen når dere studerer og etterpå! Ikke vend kapp, ikke la dere kjøpe opp! Bruk livet diitt til å være bein for folket, ikke til å grabbe til deg bein fra folket!

Fra sosialdemokratiet blir det gjort et propagandanummer av at dere kommer fra folket. Og det er sant. De fleste av dere har foreldre som jobber, og få har en pappa som lever av å klippe kuponger.

Men det som Bjartmar aldri sier er at de vil dra dere bort fra folket. De vil ikke at dere skal se folket. Men at dere skal være hermetisk innelukka på universiteter og skoler.

Dere skal være her i huset. Men ikke bare her. Kom dere ut og få dere praksis. Borgerskapet vil ikke gi dere den praksisen. De frykter den krafta som er enheten mellom studenter og arbeidere.

Til dere som har valgt arbeiderklassens side og til dere som kommer fra den sier jeg: hold fast på klassen, ikke bli høye på pæra!

Og til dere som har kuppoklippende pappaer og fortsatt tror borgerskapet er liv laga sier jeg: bli klasseforrødere!

HVA MENER DERE OM STUDENTER SAMFUNNET?

Åpningsfest i Chateau Neuf. Grisehuset — det er kanskje betegnende? Hvordan skal vi klare å lage et sted å være for studenter i denne mursteinsblokka? «Hva må gjøres» sin festsendte medarbeider staka seg gjennom røyk og øl og løpesedler ned i «Kjellern» for å spørre folk hva de mener om Huset og Det

LEIF OG ELLEN, NETTOPP FERDIGE MED Å STUDERE

— Vanker dere mye i DNS?
— Vi gikk mye før, men vi har vært her lite det siste året.
— Hvordan skal DNS bli «et sted å være» for studentene?
— Første gang vi var i DNS fikk vi helt sjokk. Det var to timer lange dagsordendebatter og verdensmesterskap i Leninsiteter. Debatten var altfor vanskelig. Møtestilen må endres. Folk kommer jo for å høre på hovedtema, ikke referatpunktene. Det er også viktig hvilke møter som arrangeres. Da jeg var student, var vi opptatt av kampen mot Ottosenkomiteen (rasjonalisering av studiene) Dette ramma studentene midt i magan. Studentene er vel opptatt av studiensituasjonen sin nå også. Det burde vært møte om utdanningspolitikk.
— Hva synes dere ellers om møteprogrammet?
— Bra, men hvor mange studenter tror dere dere når? Det må ikke være for høytravende.
— Hvem vinner?
— Er det noen tvil om det da? Vi greier det vel igjen.

STEFAN, STUDENTER HISTORIE

— Går du mye i DNS?
— Ja da, jeg går her på 8 av 10 møter.
— Assen skal vi få flere ned i DNS?
— Rød Front må bryte med sekterismen. Det må alltid være konfrontasjon — to innledere. Jeg synes møtet om Djeveldebatten var et riktig spor, det må være stor bredde i valg av møtete-ma. Vi må ta hensyn til at det har kommet flere konservative studenter på universitetet. Dessuten trenger vi faste dager hvor det

foregår ting i DNS. Vi trenger et sted for å treffes og ta en øl.
— Hva synes du om møteprogrammet?

— Jeg er mest interessert i diskusjonen mellom Kina og Albania. Særlig hvis KUL (Kommunistisk Universitetslag) kommer. Dessuten ville det være fint om Damman kom på møtet om «mat nok i år 2001».

— Hvem vinner?
— Jeg vil heller tape mot DKSF for full sal enn å vinne med 130 uten at noen grupperinger stiller mot Rød Front. Det er bra at DKSF stiller dette semesteret.

— Hvordan skal vi få flere til å gå i DNS?

— Jeg mener at flere studenter vil gå i DNS hvis debatten ble skikkelig oppsummert. Det må komme en stemningsrapport etter møtene sånn at folk får lyst til å gå, og sånn at de skjønner hva de har gått glipp av.

HARALD, EKSPE-DITØR OG CON-CUBNR FRA IR-LAND, SKAL BE-GYNNE PÅ KUNST OG HÅNDTVERKSS-KOLEN.

— Hvordan skal DNS bli et sted å være for studentene?

— Riv hele Chateau Neuf. Vi trenger et sted å snakke sammen. Pilsen skulle vært billigere, den er jo til og med dyrere enn nede i byen. Det er dyrt å være student.

— Hva synes dere om møteprogrammet for høsten?

— Møtene? De er for dem som er partipolitisk interessert. Var det før, men ikke så mye nå lenger. Det er mye de samme folk som går her. Møteprogrammet ja, Blindheimsaka er interessant og Kina/Albania-diskusjonen. Kan dy oss for Heimevernslaget. Men det møtet om politiets rolle,

norske studentsamfund.

Vel 1000 studenter og andre kom på festen. Mens Bryggerigangen Bluesband og Folque fikk opp humøret i Storsalen, spilte SpitzKarine til dans. Det lover bra for et nytt semester med Rød Fronten i ledelsen, eller hva mener noen av dem som var der?

det kommer jeg på, sier Harald. Jeg har sjøl vært offer for politivold, så jeg veit hva purken står for.

Jeg kunne tenke meg mer debatt om musikk, sier Conchubnr. Hvem skal styre musikken? La oss få en debatt om statens musikkpolitikk. Jeg jobber som vakt på Munch-museet nå. Der gir kommunen gratis konserter, hvor det møter 20 folk, mens her kommer det over 1000 folk på konsert og ikke noe støtte fra stat eller kommune til ungdommens usikk. Det er skeivt!

ODDBJØRN, STUDENTER STATS-VITENSKAP

— Går du mye i DNS?

— For tre semestre siden gikk jeg mye her. Men nå er alle innledderne fra AKP. De fleste studentene er hverken AKP'ere eller konservative.

— Hva skal vi gjøre med Chateau Neuf?

— Det er viktig at Kjeller'n blir et sted for studentene, minst

to ganger i uka. Oslo er det eneste stedet der studentene ikke har noe sted å være. Det er for mye soss fra Holmenkollåsen som går her nå. Jeg synes det burde være mer dans, flere grupper som spiller. Det er galt at ikke Chateau Neuf som er bygget for studentene ikke skal være for oss.

— Høstens møteprogram?

— Jeg synes ikke møteprogrammet ser så bra ut, det er for mye AKP'ere som innleder. Albania-debatten er sekterisk. Jeg tror at studentene har blitt apatiske.

— Hvem vinner valget?

— Hvis jeg skulle velge mellom DKSF og Rød Front, så velger jeg ikke i det hele tatt. SV har jo gitt opp. AKP mobiliserer ikke utover de aktive studentene. Det må legges opp temaer som interesserer folk, dere forandre stilen. Det må være saklige diskusjoner, det er ikke noe poeng å drite ut flest mulig. Jeg har ikke akkurat noe forslag til møtete-maer nå. Kunne det ikke forresten være en ide om styret i Studentsamfunnet bestod av flere grupperinger?

STUDENTERSAMFUNNET I BERGEN:

Studentsamfunnet i Bergen har jobba seg opp or daudvatnet dei siste semestra. Enno står ein del att, men programmet og planane for hausten er eit forsøk på å vidareføra dei gode tendensane. Vi har spurt formannen i samfunnet. Pål Nordberg, kva dei vil med samfunnet i haust.

— Raudfronten som sit i styret, har sett opp målsettinga at samfunnet skal interessera alle, men ikkje tena alle. Dei største feila våre har vore at vi har gløymt at det skal interessera alle. Det er det vi arbeider for å styrka no. Det er opplustninga som viser om vi lukkast. I vår samla fleire av møtene 6—700 folk. Når møtene er interessante og vi propaganderer for dei, då kjem folka.

— Men er det ikkje slik at Universitetet SV har kjørt ut boikott av samfunnet i fleire semester? Har ikkje det tatt knekken på samfunnet?

— I byrjinga var det nok slik. Vi «trudde på» verdnaden av boikotten og skulda på den når det gjekk dårleg. Etter kvart fann vi ut at vi hadde lagt oss flate. Vi diskuterte møta, kva som var galt med dei osv. Då kom endringa. Vi samla opp til 800 på møter om porno og politivald. USV-medlemmar er begynt å gå på møta når dei interesserer dei. I praksis er boikotten no at SV ikkje stiller innleiarar. Men haustprogrammet er fullt av livlege debattar for det! Det går mest

ut over dei sjølv på denne måten.

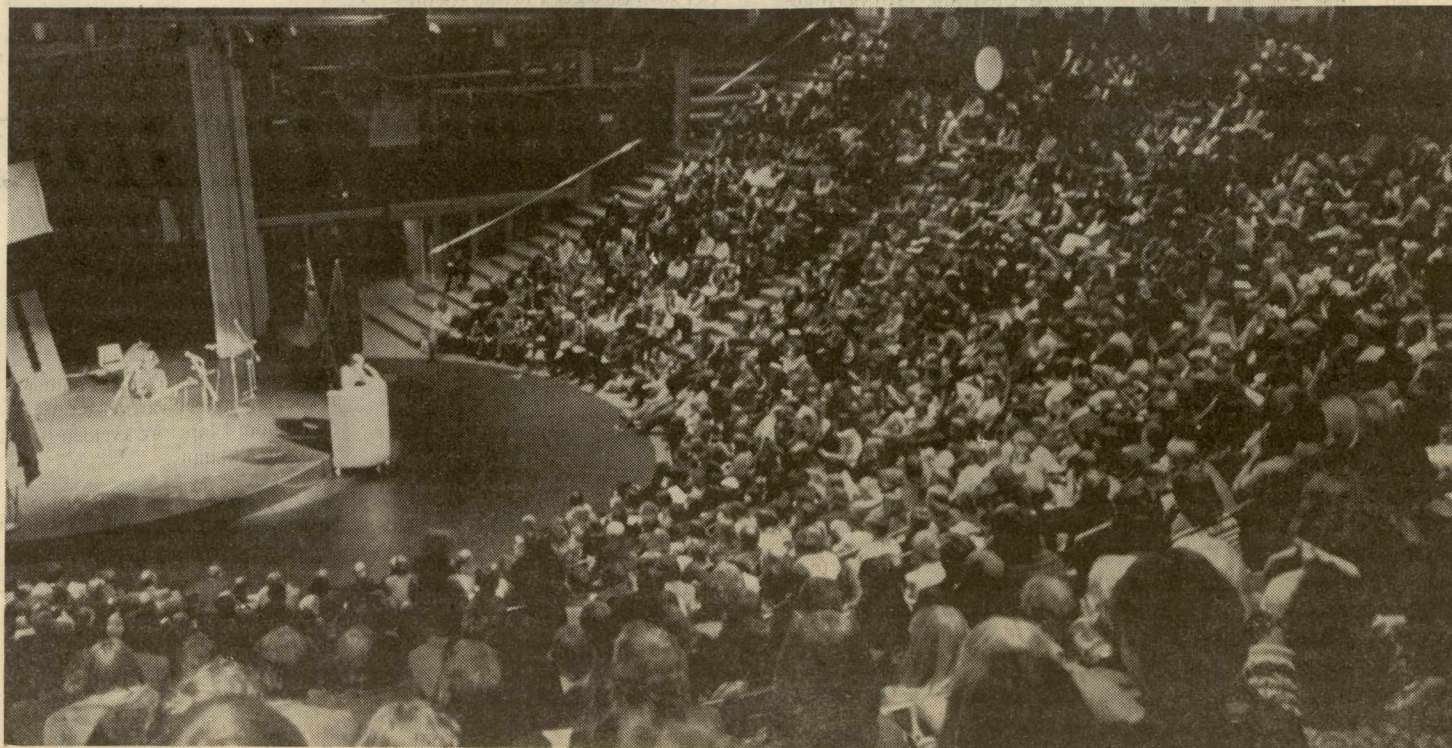
— Litt om programmet?

— Eg vil berre trekka fram eit par av debattmøta. Det fyrste er eit møte om terrorisme. Vi har fått med Lars Gule, Arne Slettebø og Finn Sjøe. Vi skal diskutera synet på terrorisme, er det uttrykk for den svartaste reaksjon eller er det revolusjonært? Vi vil og ta opp spørsmålet om kvifor terrorisme oppstår til dømes i eit samfunn som Vest-Tyskland. Elles skal vi ha møte om «Sovjet — trusel eller sjøorm i Barents?» Vi skal og ha møte om kjernefamilien og eit om studentar og fyll ...?

— Kva med kulturen?

— Vi har fått ein del kulturkrefter utanfrå. Eg kan nemna Folque og Bergen Blues Band til opningsfesten. Heimevernslaget i november og ei heil veke med Tramtatret. Men det viktigaste er at vi skal utvikla vår eigen kultur. Vi har starta ei teatergruppe sjølv. I fyrste omgang skal dei stå for revyinnslag på møta, seinare håper vi at dei kan arbeida med større prosjekt.

RAUD FRONT I DNS

Klassekamp i DNS

Et viktig valg står for døra i Studentersamfunnet i Oslo. Reaksjonen skal mobilisere alle høyrekrefter over hele Østlandsområdet for å vinne DNS.

Hva betyr det om DKSF vinner? Da blir ikke lenger DNS talerstol for arbeidere i streik, da blir ikke lenger DNS stedet som samler 20 000 kr. til PAC og kjemper

mot imperialismen. Da vil det ikke lenger komme fram eksempler på undertrykkinga, men rosing av den norske imperialismen og det norske «demokratiet». DNS blir et propagandaforum for NATO.

Studenter velg side, fei reaksjonen ut — stem Rød Front!

De konservative derimot har full tillit til at Nato vil forsvare landet. Synet til Rød Front er at ingen av supermaktene, hverken USA eller Sovjet, vil hjelpe folk i Norge i en krig.

— Vil du bare ha politiske diskusjoner i DNS?

— Nei, vi har mye å lære av studentersamfunnet i Trondheim. Det må være et samlingssted for studenter, hvor folk kan gjøre ting sammen, danse og feste. Vi planlegger å holde flere konserter og bl.a. ha fast onsdagskro. Men det som er problemet er at vi ikke kan disponere over Chateau Neuf. De som driver hu-

set med høyremannen Jan P. Syse i spissen, går jo inn for å kaste oss ut av DNS og få noe mer «lukrativt» inn enn studentene. Grunnlaget for at vi ikke skulle få disponere huset ble lagt da DKSF hadde makta for ti år siden. Så de konservative har litt av en fortid å svare for overfor studentene når de nå stiller til valg igjen.

— Hvem vinner valget?

— Jeg tror ikke vi skal undervurdere DKSF, de har penger og makt i ryggen. Vi vinner med skikkelig mobilisering, men det forutsetter at mange fler enn styret og kandidatstyret jobber. Vi vil at folk skal komme på tirs-

dagsklubbene våre hvor vi forbereder møtene. Der kan alle legge fram kritikk av møtene, de kan være med og utforme den politiske linja for Rød Fronten, og de kan være med og forberede innlegg. Dessuten har vi allmøter i Rød Fronten hvor vår politiske plattform blir diskutert og vedtatt for høsten. En seier i høst er avhengig av at alle som går imot DKSF ser det som sitt ansvar å være med på å utvikle politikken i DNS, komme med forslag til forbedring av møtene, mobilisere til møtene osv. For bare da vil DNS fortsatt værei folkets tjeneste.

Formannskandidaten til Rød Front: Kristin Høiland: «DKSF» er mot de som avslører at USA har planer om å bombe den norske befolkninga nord for Trondheim.

RØD FRONT: La reaksjonen bruke tusenlappa forgjeves!

— Driver Rød Fronten med «knus og kvæl» på møtene Kristin Høiland?

— DNS er et forum for politisk kamp. Det er uttrykk for politisk uenighet, og da er det naturlig at temperaturen stiger nokså høyt av og til. Når folk synes det har vært «knus og kvæl» så har det nok vært feil av og til, særlig i diskusjoner med KUL der debatten ofte har gått langt over hodet på folk og vi ikke har vært flinke nok til å forklare skikkelig hva vi mener ... Målet vårt med debattene er jo at folk skal lære politikk, det er jo ikke noe mål å slå motstanderen i huet med usaklig hets.

Men jeg vil gjerne trekke fram hvordan DKSF har tenkt å bidra til å gjøre debatten skilg. I valgkampavisa si klager de over at «debatten er ødelagt av flere års m-l-hegemoni», «m-l-erne er ikke i stand til å argumentere rasjonelt». Videre går vi «dumhetens ærend» og er «på høyde med fascistene», at vi «ikke går med på fakta». De konkluderer med at vi har en «pervertet virkelighetsoppfatning». Dette er altså utgangspunktet for debatt. Så

her kan vi vel stille spørsmål om hvem som bruker hets og vulgariteter.

— Er det bare AKP som får slippe til med innledere i DNS?

— Nei det er jo nettopp det som er poenget, at vi ønsker debatt med alle grupperingene. DNS skal være et forum for politisk debatt, og det blir det ikke når bare ett syn er representert. Faltum er at alle de andre grupperingene har boikotta DNS. De kommer ikke på møtene og de vil ikke stille innledere. Det er bra at DKSF stiller nå, vi vil også gjerne at SV og Grønt Gras skal stille i DNS. Vi ønsker også at topplederne fra Arbeiderpartiet skal komme og forsvare politikken til regjeringa, men de nekter også konsekvent. På møtet om Blindheimsaka inviterte vi Inger Loise Valle til å forsvare hvorfor Blindheim skulle dømmes, men hun nekta å stille.

— Hvor mener du de viktigste skillelinjene går mellom Rød Front og DKSF?

— Hvis vi f.eks. tar synet på demokratiet og ytringsfriheten. DKSF sier at Norge ik-

ke er noen klassestat. De har en parole om å gjøre DNS til «landets frieste talerstol». Men for hvem? Vi mener at klassestaten vises tydelig i dommen mot Blindheim, hvor han ble dømt for å trekke fram sider ved borgerskapet som de ønska skulle forbli i taushet, og som de har gjort alt for å skjule. Vi vil trekke fram hva som foregår bak kulisene, for da blir det bare store ord igjen av det med frihet og demokrati. DKSF støtter ikke at dommen over Blindheim skal oppheves.

En annen klar skillelinje viser seg i forhold til USA ... Finn Sjøe avslørte i Klassekampen at USA driver atomøvelser på norsk jord. Hvordan stiller de konservative seg til det? Jo de vil ikke straffe dem som virkelig setter rikets sikkerhet i fare, men straffe dem som avslører at USA har planer om å bombe i hjel den norske befolkninga nord for Trondheim og nedover.

DKSF hevder at det ikke blir holdt øvelser retta mot folk i Norge. Nå er det avslørt fire sånne Nato-øvelser som alle er retta mot progressive.

Formannskandidaten til DKSF:

Derimot ser vi på Norge som langt på vei et idealsamfunn i verdenssammenheng.

DKSF: «NORGE ET IDEALSAMFUNN»

— Dere lovte knallpning av semesteret med brosteinsball og greier. Er du fornøyd med resultatet?

— Betinget suksess vil jeg si. Det kom nok færre enn vi hadde rechnet med. Det var vel en 3-400 innom i løpet av kvelden og antydning til dans.

— Hva mener de konservative med å «gjenreise DNS» som en av hovedparolene i valgkampen?

— Studentersamfunnet er et politisk og kulturelt samlingssted for alle studenter i Oslo. Vårt viktigste ankepunkt overfor Rød Front er at så få slipper til. I vårt møte-

program skal alle bli tilgode sett. Vi vil bl.a. ha et møte om den litterære gullalder hvor vi kan tenke oss å invitere både Solstad, Michelet og Stein Mehren. Men programmet er på ingen måte noe frieri til politiske grupperinger.

— Rød Front har alltid satt Studentersamfunnet i folket sin tjeneste. Hvem vil dere tjene?

— Bruken av en sånn parole er en floskel. Når det ikke er motinnledere og det møter 130 på møtene, da er ikke DNS engang for studentene.

— Men Rød Front støtter arbeidere som er i streik og har bevilga mange penger for

å vise konkret støtte. Hva vil de konservative gjøre?

— Jo, vi kan jo også støtte en streik. Det spørs hvem man definerer som folket, dere mener jo arbeiderklassen. Samfunnet bør drives mer av konsens (enighet. red.anm) enn konflikt. I arbeidsretten er det ikke entydig at en sak blir avgjort til arbeidsgivernes fordel.

Det er vår plikt å overlate konflikter til en domsstol. Ta Hammerverksaken. Geir Sundet vant jo — er det da noen klasse-domsstol?

**FAG-
KRITIKK**

FJELLBROTT

er å vere på p

MØTE MED ATFERDSTERAPI I PRAKSIS?

Medan vi sniglar oss gjennom føremiddagstrafikken i Drammen, freistar vi å få orden på dei tankane som flakkar omkring i hovudet på oss om den debatten som har gått om atferdsterapi i «Hva Må Gjøres»: «... Skinner benekter det kvalitative spranget i erkjennelsesprosessen ... benekter tenkning som annet enn atferd ... benekter at tenkning har effekt på hva vi gjør ... en psykologisk teori som benekter betydninga av at folk erkjenner sin situasjon, vil være et utmerket redskap for å undertrykke dem ...»

Er atferdsterapien verkeleg slik ... kva tyder det i praksis, undrar vi medan vi svinger av riksvegen omlag 8 kilometer utafor Drammen og speidar etter Fjellbrott — ein behandlingsheim der dei seier å bygge på atferdsterapi.

Ein høg, gammaldags mursteinsbygning dukkar fram mellom trea. Vi grøser og ser framfor oss på det indre auge eit asyl med fotreimar, kalde isolat og torturerte pasientar ... Eit vegskilt gjev forklaringa: Solberg Spinderi.

Endeleg står vi framfor

Fjellbrott. Ein lang og smal bygning i tre og stein. Kunne like gjerne ha vore ein skole eller eit meieri. Inne ber det fyrst og framst preg av å vere trøgt: små kontor, for få rom. Personalet må gå på leiing etter ledige rom for å prate med klientane aleine, ofte må dei sette seg på kjøkenet.

På førehand hadde vi kanskje håpa på «avslørande» bilete av typen lang, kvit korridor, einsam pasient som sit med bøygd nakke i motlys. Eller eit lite scoop av typen «Gro»? Det vart ikkje slik — avdi Fjellbrott ikkje er slik.

Vi ville la sosialarbeidarar som jobbar med atferdsterapi få komme til orde sjølv. Kva for røynsler hadde dei med denne behandlingsforma?

Vi vart møtt av folk som åpent og ærleg fortalde om røynsle sine. Og som ynskjer diskusjon for å utvikle ein behandlingsform som kan tene dei unge klientane deira.

Var så vårt møte med Fjellbrott eit møte med Skinners teoriar i praksis — eller var det eit møte med Fjellbrots eigen terapi?

Kva er Fjellbrott?

Fjellbrott er ein psykiatrisk behandlingsheim for barn og ungdom. Den ligg omlag 8 km. utanfor Drammen i retning Høksund. Eigar er Nedre Eiker Sanitetsforening som bygde han i 1969 med middel frå lotteri og innsamlingar.

Heimen er ein underavdeling av avdeling for barne- og ungdomspsykiatri ved Drammen Sjukehus. Men er sjølvstendig i spørsmål om behandlinga. Drifta vert leda av eit styre sett saman av 3 representantar frå Sanitetsforeninga, 2 frå kommunen samt styresjefen ved Fjellbrott.

Staden har plass til 14 klientar i alderen 12—18 år. For tida er det 15 klientar. Av klientane er 70 prosent gutar og 30 prosent jenter. Varierende kasus. I 1977 var gjennomsnittlig behandlingstid 2 år og 2 mnd. for gutar og 1 år og 10 mnd. for jenter. Klientane kjem frå nedre Buskerud. 6 av klientane bur på Fjellbrott i behandlingstida.

Behandlingsheimen inneheld også skole, internat og administrasjon, alt miksa saman i samme bygningen. 10 sosialarbeidarar går i turnus, 9 personar jobbar med administrasjon, kjøkken og vedlikehald. 1 psykolog er der på heiltid, skolen har og 1 rektor og 5 lærarar.

Alle klientane kjem via psykiatrisk poliklinikk ved Drammen Sjukehus. Personalet på Fjellbrott diskuterer kven som skal takast inn på bakgrunn av opplysningar om behovet til klientane. Dårleg kapasitet gjev mange avvisingar: 12 i fjor, 23 i 1976. Personalet nektar å ta inn overbelegg med mindre at resursane samstundes vert auka.

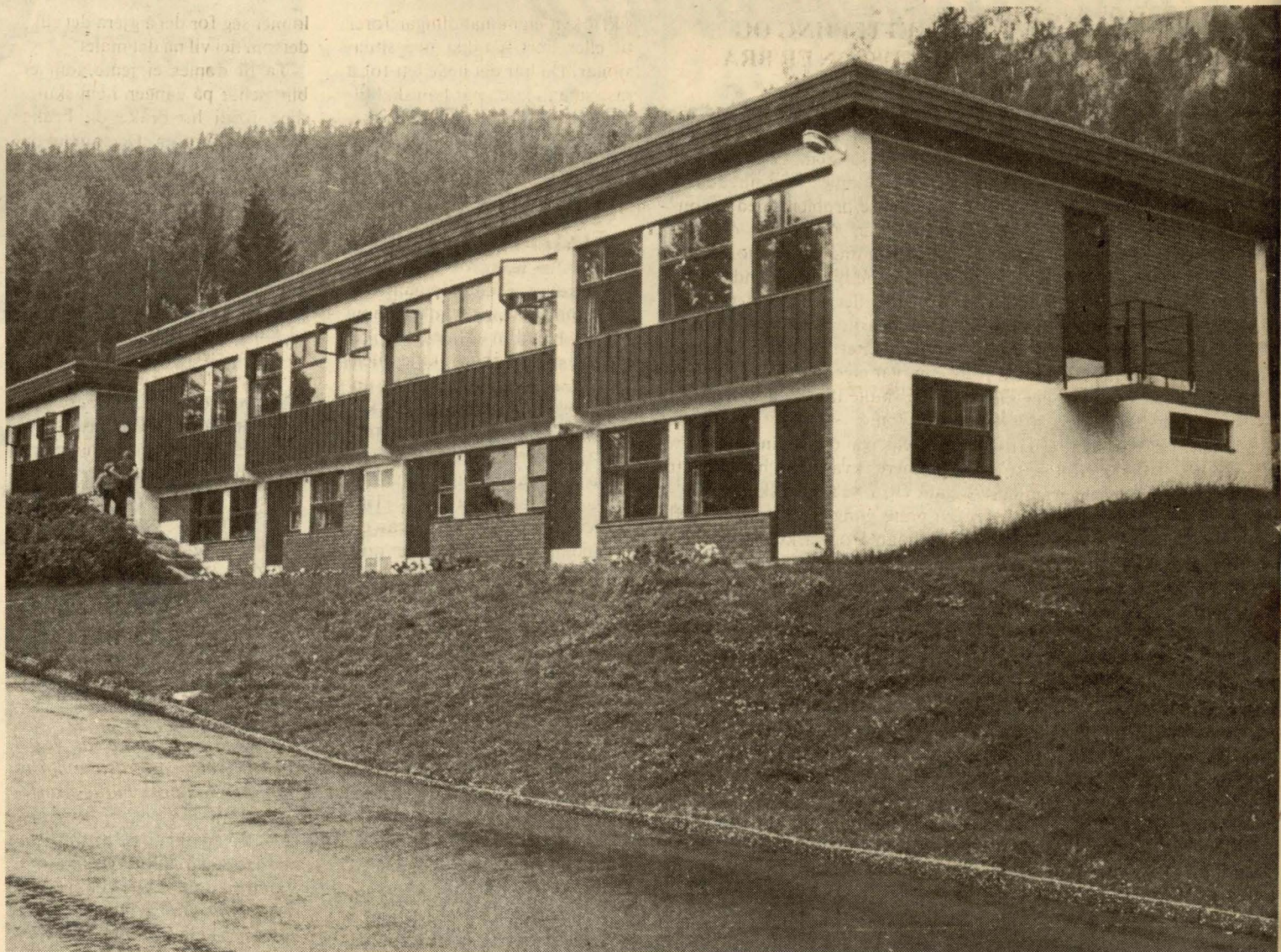
For å utvide den teoretiske debatten som har herja atferdsteorien, drog «Hva Må Gjøres» ut for å spørja folk som hadde erfaring med denne modellen i praksis.

Valet fall på Fjellbrott fordi dei no i ein triårsperiode har drive etter ein atferdsteoretisk modell samstundes som heimen har ry som eit godt behandlingstilbod for ungdom.

Svar fekk vi: Vi møter Tove-Lill som er psykolog, Per som er styrar og Liv Britt, miljøarbeidar. Dei fortel om utviklinga som har skjedd, og korleis dei arbeider i dag. Til slutt svarar dei på spørsmål det har stått strid om i diskusjonane omkring atferdsterapien.

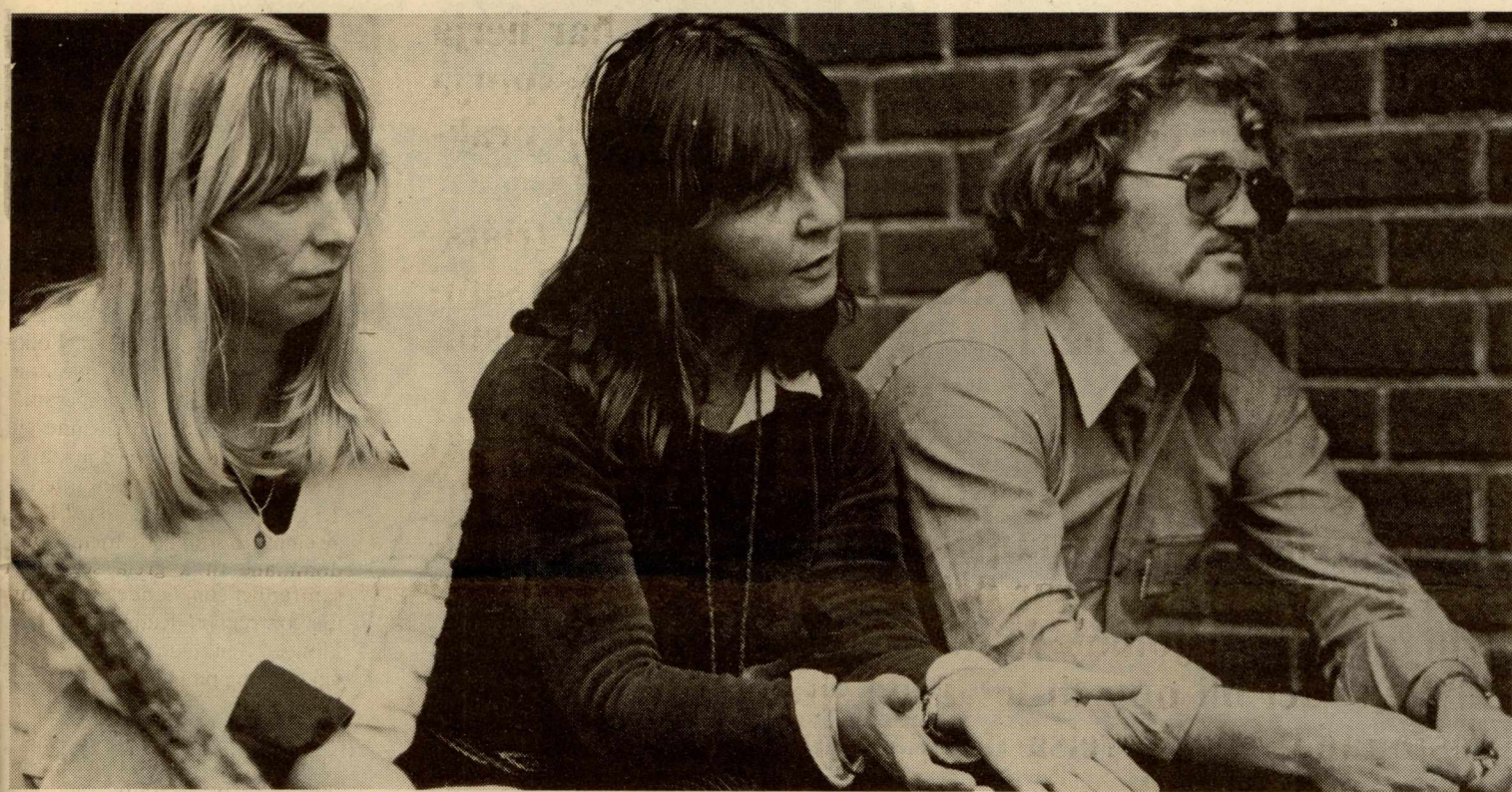
Så får det bli opp til lesarane sjølve å trekkja konklusjonane, eller å reisa dei nye spørsmåla som samtala måtte innby til.

— Før dreiv vi etter ein blanding av eksistensialistisk og djubdepsykologisk ideologi. Denne filosofien la vekt på å fylle behov og ha fridom til å leva ut kjenslene sine. I miljøet vart møtet mellom menneske viktig saman med formidling av varme og dei umiddelbare her- og nå-opplevingane. Dette miljøet skulle gje grunnlag for løysing av atferds- og livsproblem. Folk som arbeide her og nye som kom til, byrja å stille spørsmål ved denne modellen. Kunne ein leva ut behova sine ved å sparka mot ei dør? Skulle ein tolerere der det var naturleg å riste? Kunne eit miljø som dette hjelpa ungdommane til å greia seg ute i samfunnet som hadde andre normer og reglar? Kunne ikkje den kliniske tenkinga med så stor vektlegging på frigjering av krefter inne i ein person gjera ein mindre merksam på dei sosiale tilhøva? Slike og liknande spørsmål førte til ei gradvis endring,

Vi har vitja Fjellbrott behandlingsheim.

T: — Det viktigaste parti med dei unge

Fra venstre: Liv Britt, Tove—Lill og Per.

og utluking av ting vi alle var enige om ikkje var så bra. Omsorg er bra, men vektlegging på kjensler førte og til at tenking og teori kom i miskreditt. Dermed mangla vi og planlegging og medvetne behandlingsopplegg.

SÅ KOM ATFERDSTERAPIEN

— Vi tennte for ein atferds-terapeutisk modell. Prøvde oss fram og gjorde masse feil, men vi greide å oppsummere og sjå at dette var veldig galt. Vi hengde oss opp i enkeltopplegg, førde nøye analyser av små atferds-eningar. Vi hadde raffinerte studier med kurver og diagrammer som kunne væra spanande og morsame å drive med, men som konsentrerte seg om detaljproblem og difor falt på sida av hovudproblema og livet ungdommen levde. Så blei vi veldig opptatt av å styre atferden til ungdomane gjennom negative konsekvensar. Dette var nok effektivt, men det gav dårleg stemning på huset.

Vi blei hevgjerrige, kritisistiske og så kontrollerande at det lukta svidd. Så slik ville vi ikkje gjera det.

Vi måtte ikkje gløyme å snakke med ungdomane og vi såg no at dei gjorde mange bra ting som dei burde få ros for. Og det like systematisk som vi var med negative sanksjonar.

RETTLEIING OG DISKUSJON ER BRA

Så oppdaga vi at behandling med vekt på konsekvensar ikkje alltid ga så godt resultat. Det kunne til dømes vere ungdomar som hadde problem med å kontrollere seg sjølve når dei blei pressa i eit ungdomsmiljø. Resultatet kunne bli at dei enda ut på stoffkjør eller kriminalitet.

Knallharde negative konsekvensar etter at dei var komne heim, var eigentleg inga hjelp for at dei skulle la vera å si nei takk neste gong.

Hjelp var det derimot å oppsummere kva som hadde gått galt. Og at vi før dei skulle på byen neste gong sette oss ned med dei, planla og diskuterte korleis dei skulle unngå å koma opp i nye problem.

Da er du over på diskriminantsida, på rettleiingssida. Og denne sida er etter kvart blitt ei sterk side hjå oss. Ein av fordelane med dette er at vi kan kome på forskot til handlingar, i staden for å ligga på etterskot som er typisk for all slags behandling. Det er lettare å få kontroll over seg sjølv når ein er førebudd på vanskelege situasjonar, har tenkt litt over farane ein kan kome opp i og har lært seg visse strategiar for å komme seg unna.

Ofte ser vi at ungdom tilpassar seg rytmen og reglane på institusjonen, men har ikkje fått inn-

sikt i kva egne handlingar fører til eller lært å takla nye situasjonar. Da har det heile lett for å rase saman igjen når han skal tilbake til eit problematisk heimemiljø og det vanskelege ungdomsmiljøet.

FARLEG Å TRU AT «TING BERRE SKJER»

Vi prøver å få ungdomane til å dele opp ting, å tenke gjennom det dei gjer. Ein «blir» ikkje forbanna, ein «rappar» ikkje bilen. Du ser eller opplever ett eller anna. Vi spør: Kva tenkte du, kva sa den andre, kva fekk deg til å gjera dette osv.

På den måten lærer ein at ting heng saman her i livet. Ting «skjer» ikkje. Kan hende kan ein stoppe prosessen, demme opp, finne andre måtar å løysa problemet på. Det er til dømes ikkje sikkert at blindt aggresjonsutbrot er ein god måte å reagere på når ein møter frustrasjonar.

DU LØYSER IKKJE NOKO PROBLEM PÅ GANGEN

Atferdsteorien seier at folk lærer gjennom praksis, gjennom dei konsekvensane handlinga fører til. Men òg ved at ein på førehand går gjennom ting og tenker ut kva som kan skje når ein gjer det og det. Vi kan bygge opp alternativ atferd ved å vise at det

lønner seg for dei å gjera det slik, dersom dei vil nå det målet.

Ta til dømes ei jente som er blitt sendt på gangen i ein skuletime fordi ho bråka og bruka kjeft mot læraren. Dersom ho da er slik at det ikkje nyttar å snakke fornuft med henne, avviser vi henne nådeløst. Fortel ho oss kvifor ho har vorten sendt ut og kva problemet er, går vi gjennom situasjonen med henne. Det kan til dømes vere at læraren snakkar så vanskeleg at ho ikkje forstår kva han seier.

Vi kan da spørje: Korleis kan du ta opp dette med læraren på en ålreit måte? Det ho mest av alt vil, er at læraren skal høyre på henne og ta kritikken ho har alvorleg.

Vi seier det er bra å reagere når ein er misnøgd, men gjer det på ein måte som gjev dei resultata du ynskjer.

DET KAN BLI HARDT, MEN VI SKAL KOME IGJENNOM

— Men er det ikkje slik at dei som driv etter atferdsterapiprinsipp, kan ta i bruk harde straffemiddel?

— Vi nyttar oss av straffemiddel, men alltid grunngeve. Vi har til dømes noe vi kaller for *restitusjonspraksis*. La oss til dømes seie at ein ungdom har rappa

Prinsipper for behandlingen

«Ungdommen, foreldrene og vi har felles interesser. Vi ønsker oppriktig at ungdommen skal trives og fungere i samfunnet. Vi har som felles mål at ungdommen skal ha det slik. For å få dette til må vi forene kreftene våre. Ingen av oss er tjent med at vi er nedlatende i forhold til hverandre, underkjenner hverandre eller bekjemper hverandre ...»

Slik innleier personalet på Fjellbrott si interne «plattform» — eit notat med tittel: «Noen viktige prinsipper i behandlingen». Her kjem nokre utdrag av notatet:

«Det er de sosiale og materielle forholdene ungdommen har levet under og lever under som har skapt de problemene de har. Erfaringene de har gjort har lagra seg i hodene deres som tanker, ideer og holdninger som disponerer for bestemte typer handlinger i bestemte situasjoner. Og de erfaringene de fremdeles gjør i det daglige bekrefter og opprettholder disse ideene og handlingene. Vår oppgave er å gi ungdommen nye kunnskaper og nye erfaringer slik at tenkninga deres kan bli forandret og handlingene deres bedre for dem sjøl og folk rundt dem.

Sjøl om vår hovedoppgave er å hjelpe ungdommen til å ta bedre grep om sitt eget liv, vil vi også forsøke å gjøre noe med de forholdene rundt ungdommen som skaper problemene for dem.»

«Vi må ha tro på ungdommen samme søren hvor svart det kan se ut i øyeblikket. Ungdommen har et oppriktig ønske om å stå på egne bein og stole på egne krefter, sjøl om dette ønsket ikke alltid ligger helt oppe i dagen. Vår oppgave er å få fram denne sida og gi hjelp til sjølhjelp.»

«Ungdommen forandrer

seg både gjennom diskusjon og ved å erfare at deres handlinger får konsekvenser i praksis. Når ungdommen skal jobbe med å kvitte seg med et problem må begge metodene brukes. Skal vi få til en varig, sjølstyrt forandring, må ungdommen være overbevist om at dette er riktig sjøl. Da er diskusjon nødvendig. På den andre sida er ofte ikke diskusjoner nok til å overbevise en ungdom om hva som er nødvendig/riktig. De trenger å se ting svart på hvitt, kjenne ting på kroppen eller få konkrete beviser ...»

Notatet strekar under at det ikkje finst noko line strakt på målet, forandring skjer ujamnt. I periodar står ungdommen stille i høve til problemet sitt eller dei går tilbake. Ungdommen utviklar seg ujamnt sjølv og i høve til kvarandre.

Å ha tålmod med ungdommen og gje dei tid til å få kontroll over problemet, er eit av prinsippa til personalet. Eit anna prinsipp er å gjere omfattande undersøkingar før ein set seg mål og finn metodar saman med ungdommen.

Under tittelen «Ikke slå i alle retninger samtidig» seier notatet: «Verken vi eller ungdommen kan klare å løse mange problemer samtidig — det er å underkjenne hvor vanskelig det er å forandre seg. Vi skal velge ut ett problem — eller noen få — holde fast på det og ikke vakle fra problem til problem. Generelt er vår måte å jobbe på: 1. analysere problemet, 2. bestemme tiltak, 3. prøve det i praksis, 4. oppsummere erfaringene vi gjør, 5. se på problematferden på ny, 6. evt. forandre/forbedre tiltaket, 7. oppsummere igjen ... til vi avslutter fordi problemet er løst.»

Forts. side 10

Fortsatt fra side 9

ein bil eller gjort eit hærverk. Han må da få tak i eigaren, kanskje reparere skaden eller få presentert regninga med summen på det han har øydelagt. Dette skal han gjere når det er vanlege folk han driv og øydelegg for.

«Dum handling. Men nå startar vi på nytt igjen.» Vi må gi han tru på seg sjølv trass i det negative og ha ei haldning som siser at *alt* går berre vi slåss for det.

Ei anna form for straff er *overkorreksjon*. Det kan vi bruke ved til dømes forseint-komming, som vi har liten toleranse for her. Ungdomen kan til dømes bli pålagt å gå fra den eine personen til den andre for å orsake seg. Dette kan ta mykje av tida hans som han ellers kunne bruke til hyggelegare ting. Ein må likevel ikkje gløyme at slike ting aldri vert gjort aleine, og vi trur ikkje at dette aleine skal styre og endre folk.

I byrjinga gjorde vi feil her. Vi hadde lyseblå tru på at alt skulle

stundes å diskutere kva som gjekk føre seg i hue på jenta, eller å freiste å få henne til å skjønne kva ho tente og tapte ved å halde på slik, så meiner vi det er undertrykking.

Vi synes ikkje det er noko løysing å skrive ut ein som ikkje let seg overtale med overtyding og diskusjon. Her gjev vi nesten ingen opp. Det er heilt sant altså, men det hender at ungdomen må gjennom ein beinhard periode. Vi kan da seie at dette vil bli hardt og at vi kan bruke harde middel, men vi veit av erfaring at vi lyt gjennom det og at vi kan greie det med slit og tolmot.

VI MÅ SNAKKE SÅ DET OGSÅ ER VETT FOR UNGDOMANE

I det siste har vi prøva oss fram med noko vi kallar avprofesjonalisering. Det går på å få ungdomane sjølve med i planlegging, utarbeiding og evaluering av, behandlingsopplegg. Er

fører usemje og gnisningar, får ein hug til å spørja om korleis dykk taklar dette?

— Vi har alltid hatt ein åpen stil her, vi har lagt vekt på å få fram kritikk og usemje og har aldri vore redde for å diskutere. Alle har fått kome fram med meiningane sine om både bra ting og dårlege ting. Heller ikkje har det vore nokre ekspertar som har pressa gjennom ting over hue på folk. Vi er ein liten institusjon med relativt stort sjølvstende, ei personalgruppe som har stått saman og ikkje vore redd for å prøve nye ting. Entusiasme i arbeidet har òg vore eit særmerke for staden her.

Det er ikkje sikkert teorien har vore så viktig, vi har stadig evaluert vår praksis og konsekvent sjekka teorien. Og vi har heile tida vore villig til å endra dei ulike behandlingsopplegga, dersom vår eigen erfaring tala til fordel for dette. Det har hendt at folk har spurt oss på fleip om vi har endra nå igjen. Det synes vi er ein god ting at vi stadig kontrollerar det vi gjer.

KAN EIN ENDRE OPPLEGG OG METODAR UTAN AT EIN DERMED TRENG Å FOR- KASTE TEORIEN?

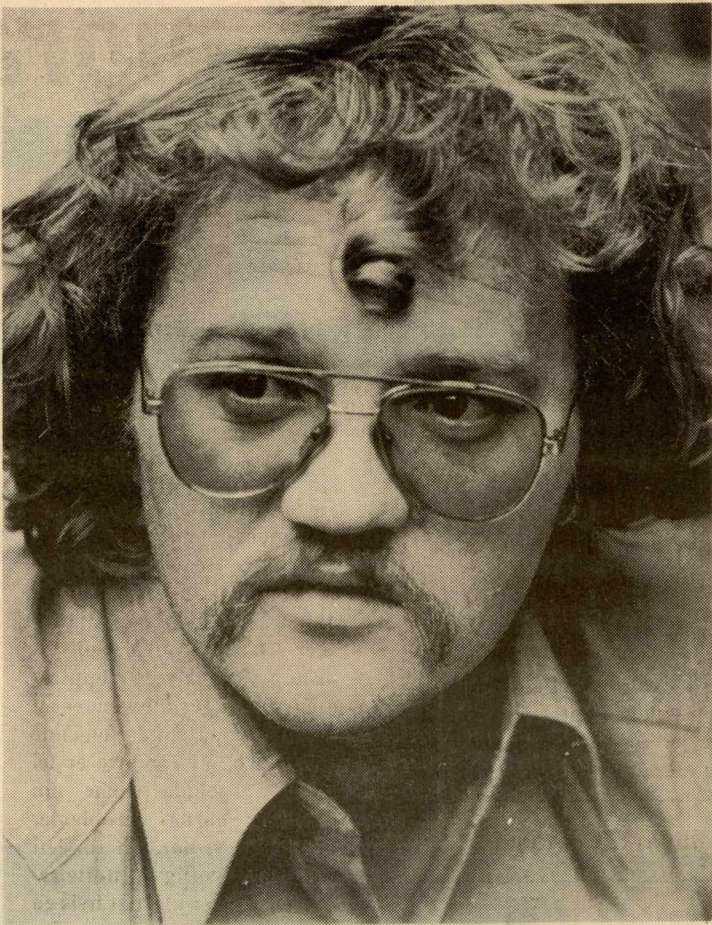
— *Dykk synes altså å meine at atferdsterapien er nyttig. Går det an å oppsummere gode sider ved den?*

— Atferdsteorien er ein ordna modell å jobba utfrå. Den tek utgangspunkt i atferd og ting vi kan observere konkret og direkte. Vi meiner difor at den kan gje eit meir korrekt bilete av røyndomen enn teoriar som nyttar generaliserte og mentalistiske begrep. Dessutan opnar den for ein stadig sjekking av praksisen vår og spør om analyser, og metodane utleda som eit resultat av desse, er rette. Alle desse tinga gjer oss i stand til å driva ein systematisk behandlingspraksis.

EIN FAGLEG MODELL HAR SINE GRENSER

— Atferdsterapien er likevel ein reiskap som ikkje tek stilling til korleis han blir bruka. Ein kan til dømes berre gjera analyser av isolerte atferdseiningar, berre ta med dei umiddelbare situasjonsfaktorane, og deretter manipulere atferden ved hjelp av konsekvenskontroll. Slike analyser er mest garantert ei tilsøring av røyndomen og kan lett brukast til å undertrykke folk med.

I vår praksis derimot er vi interesserte i heilskaplege analyser. Tek vi ungdom med eit kriminalitetsproblem som døme, så er ei av oppgavene våre å få ungdomen til å få kontroll over kriminaliteten. Vi veit òg at det er ein grunn til at han er blitt ein tjuv. Det kan vera bumiljøet, dårlege karakterar i skulen. Han får kan hende vanskar med å skaffe seg jobb og misser sjølv-tilliten fordi han ikkje fyller dei krava som kapitalismen set til eit respektabelt menneske. Eit opplegg som berre går på kriminalatferda er ikkje nok her — vi må til dømes få han til å fungere i skulen, hjelpe han inn på yrkes-skulen, eller kan hende hjelpe mora til å få jobb så ho kan ha det betre med seg sjølv og lage betre miljø for ungen heime. Det er viktig å få med dei sosiale til-

Det er ikkje sikkert teorien har vore så viktig, vi har stadig evaluert vår praksis og konsekvent sjekka teorien. Og vi har heile tida vore villig til å endra dei ulike behandlingsopplegga.

høva, og vi må overskrida grensene for den faglege teorien og gjera politiske analyser, til dømes om pendlarverksemd, kvinna si situasjon i arbeidslivet etc. Vi meiner altså at både ei isolering av problematferda og ei ein-sidig vektlegging på dei sosiale tilhøva, er utilstrekkeleg om vi skal kunne hjelpe han.

Hovudsida vår er å hjelpe ungdomane til å få eit betre grep om livet sitt, så dei sjølve blir i stand til å gjera noko med tilhøva rundt seg. Dette er likevel ikkje til hinder for at vi kan engasjere oss i politiske spørsmål med tilknytning til ungdomens materielle situasjon.

IKKJE I UNGDOMENS INTERESSE Å HAVNE I FILLLEPROLE- TAIRATET

— *Atferdsteorien kan altså bli eit instrument for tilpasning til samfunnet på samfunnets premisser. Vil ikkje alle som nyttar denne modellen sjå det som si oppgåve å tilpasse ungdomen til skulen, til arbeidslivet, altså til undertrykkinga, og korleis kan dette vere i samsvar med ungdomens interesse?*

— Ein blir undertrykt i fengsel eller som uteliggjar òg. Vi meiner at det er i ungdomens interesse å havne i arbeidarklassen i staden for i filleproletariatet. Difor er det bra å jobba med særegne problem, få dei til å fungere i skolen, i arbeidslivet osv.

OPPTEKEN MED Å FÅ FOLK TIL Å BUKE HUE — IKKJE KVELE RETT- FERDIGE OPPRØR

— Vi meiner samstundes at det er viktig å få dei til å sjå kven som er fienden og gje dei evne til å endre materielle tilhøve.

Vi diskuterte til dømes i ei utskrivingsgruppe kva ein skulle gjere dersom ein blei dritlei sje-fen sin, eller hadde ein møkka-jobb som unge ofte må ta til takke med. Skulle ein gje faen, smelle dora og gå eller skulle ein sjå seg rundt om det fanst andre

ein kunne ta opp saka med og diskutere med? Finne ut om fagforeininga kunne gjera noko osv. Vi synes ikkje det ville vere ein ålreit metode å gå og legge seg heime hjå mora si, men vi er eini-ge om at arbeidsfolk kan ha dårlege forhold som må ordnast opp i.

— *Det er altså naudsynt med ein teori som gjer ein i stand til å analysere samfunnstilhøve om ein skal tena ungdomens interesser?*

— Vi har som grunnsyn at problem folk har, heng saman med reelle vanskar i dei sosiale og materielle omgjevingane, difor treng vi ein teori for å avsløre samfunnstilhøva. Undertrykkinga, kamp mellom ulike klasseinteresser osv.

Vi meiner det er naudsynt med ein overordna teori som seier noko om kva side ein skal stå på, kva mål som det er i ungdomens interesse å jobba mot. Vi treng òg ei referanseramme for å finna ut gode og dårlege sider ved den faglege modellen vi gjer bruk av.

Vi må gje han tru på seg sjølv, trass i det negative — og ha ei haldning som seier at alt går, berre vi slåss for det.

gå og så trødde vi til med kontroll når alt gjekk galt.

Nå planlegg vi mykje, gjev hjelp og støtte saman med ytre kontroll. Når vi ser spore til at dei kan greie seg sjølve på eit felt, trekkjer vi oss tilbake og overlèt kontrollen til ungdomen sjøl.

REISKAP FOR UNDERTRYKKING

— Klart at det er lett å undertrykke ungdommen. Difor må vi kunne skilje mellom det som er bra for ungdomen og det som er dårleg.

Ein kan til dømes vere drituenig med ei jente og nekte henne å gå til byen. Vi kan da seie til henne: «Vi trur vi brukar hue betre enn du nå, vi trur at byturen vil ende med ny kriminalitet og deretter fengsel.» Vi skjønar likevel med heile hjarta og hue kvifor ho er komen opp i denne situasjonen. Likevel let vi henne ikkje få det som ho vil. På det vi-set undertrykker vi henne, vi brukar makta vår og kroppane våre til å hindre henne i å kome ut. Gjorde vi dette utan sam-

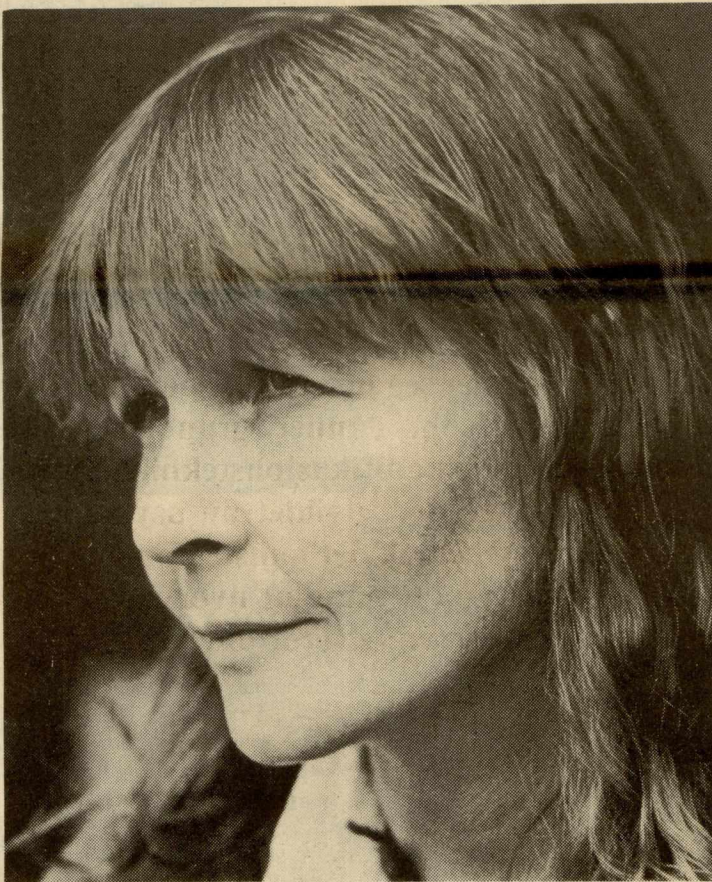
det til dømes spørsmål om korleis han skal kontrollere seg i skuletimen, så kan det vere vanleg at ein berre snakkar med læraren, finn på triks og metodar. Her meiner vi at det går an å diskutere med eleven, kva vi kan gjere med problemet.

Det har sine ulemper å trekkje med ungdomen slik. Det kan vere vanskelegare å oppsummere og vi lyt førebu oss sjølv meir og tenkje meir på korleis vi skal seie det. Fordelane er at vi må passe oss for sjablongar og snakke konkret, alminnelig og skikkeleg språk.

Dette er slitsomt og vanskeleg, men ungdomane kan kjenne igjen røyndomen vi snakkar om, og dei kan sjølve lære seg å analysere og oppsummere erfaringar dei gjer seg, ved å relatere desse til begrepsapparatet.

«ENDRE METODE NÅ IGJEN»

— *Opplegget her blir tydelegvis aldri bra nok. Når vi veit at det er slik at ein institusjon har ein innebygd tregleik mot endringar, og forsering gjerne med-*

Vi meiner det er naudsynt med ein overordna teori som seier noko om kva side ein skal stå på, kva mål som det er i ungdomens interesse å jobba mot.

«Politisk makt vokser ut av
geværløpet.»

Mao Tse-tung
MILITÆRSKRIFTER
I UTVALG
må du ha!

FAG- KRITIKK

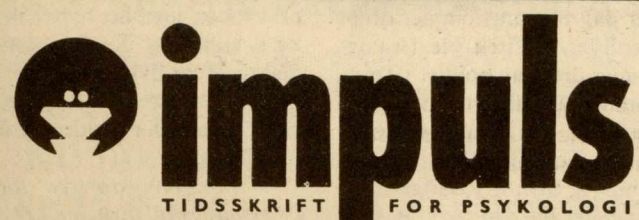
Ikke løft moralske pekefingre mot foreldra!

I nr. 4 av Hva må gjøres skriver Ole at det viktigste for progressive sosialarbeidere må være å få klientene til å slåss mot den undertrykking de blir utsatt for. Han nevner et eksempel på hvordan en sosialarbeider med en atferdsterapeutisk tilnærming blir satt til å behandle en sengevæter på «mekanisk» vis — mens det

han burde ha gjort var å få sønnen til å gjøre opprør mot foreldra.

Jeg synes dette eksemplet er dårlig valgt. Skal vi tilbake til den gamle oppfatning om at det er foreldrenes skyld i ett og alt når ungen ikke utvikler

Les mer om atferdsterapi og annen psykologi i:

Abonnementspris: Kr. 30,- pr. år.

Adresse: Psykologisk Institutt, Blindern, Oslo 3.

seg som den skal? Såvidt meg bekjent er det nokså stor enighet om at sengevæting ikke nødvendigvis har sin årsak i at barnet har psykiske vansker. Det er jo den tradisjonelle psykoanalytiske oppfatning at sengevætingen er et symptom på underliggende konflikter. Vi foreldre er lei av alle spekulasjonene om hvorvidt barnas problemer skyldes at vi har tatt for lett eller for alvorlig på pottetreningen. Det er klart at hvis en leter lenge nok og har den rette innstillingen, så vil en finne at nesten alt foreldra gjør har den og den negative virkning på barna.

I enkelte tilfelle ser det ut til at sengevætingen står fram som et isolert symptom uten tilsynelatende sammenheng med andre psykiske vansker. I disse tilfellene er det vel fysiske forhold hos barnet som

kan representere de indre motsigelsene? Det ville være fullstendig galt helt å se bort fra det enkelte individs medvirkning her. Gitt de og de indre motsigelser (fysiske forhold hos barnet), vil ytre faktorer som tisse madrass bringe resultater. Det er meget positivt at atferdsterapien i større grad enn andre terapiformer har retta blikket mot hva foreldre og barn konkret kan gjøre for å lette oppdragelsen, og ikke bare løfter moralske pekefingre mot foreldra.

Kvinnefronter og mor til to, hvorav en sengevæter (så kan du analysere det!)

PS: Gjør debatten konkret — la den gå på hva folk har gjort av erfaringer med de enkelte terapiformer!

KOMMENTAR

I foregåande nr. av «Hva Må Gjøres» blei det prenta eit innlegg, signert Ole, som konkluderte med at atferdsteorien gav eit falskt bilete av røyndomen. Behandlingsmetodar og teknikkar som vart utleia på grunnlag av slike analyser, ville vera til lite hjelp for folk. Ein sosialarbeidar som tok atferdsterapien i bruk, kunne tvert i mot lett gjera seg sjølv til eit medium det kapitalistiske samfunnet kunne bruke for å tilpasse folk til undertrykking. Han konkluderte og med at ei hovudoppgåve for ein sosialarbeidar måtte vera å gjera folk istand til å slåss mot undertrykkinga.

I dette nr. prentar vi to lesarinnlegg som bae er usamde eller kritiske til synsmåtar som kjem fram i skrive til Ole.

Dette nr. har og med ein reportasje frå Fjellbrott behandlingsheim for ungdom. Dette er gjort for at debatten om atferdsterapi også treng meir om synsmåtar og data som er framkomne på

grunnlag av praktiske erfaringar. Fjellbrott er ikkje eit tilfeldig utvalt døme på korleis atferdsteori fungerer i praksis. Institusjonen er valt fordi den etter vår meining har ein praksis andre kan læra av. «Hva Må Gjøres» vonar å få presentera andre institusjonar i stjerneklasse, men kan hende med andre behandlingssideologiar. På den måten vonar vi å få fram faktorar som verkar til å skilja mellom gode og dårlege behandlingstilbod.

«Hva Må Gjøres» presenterar synsmåtar og meininar utan førebels å koma med eigne. Vi meiner likevel at stoffet skulle gje rikeleg rom for både semje og usemje som det kan spinnast vidare på.

Vi er for ein udogmatisk, allsidig og frisk debatt om behandlingssideologi og behandlingssmetodar. Ein debatt der det å tena vanlege folks interesser er målet, ikkje å ri kjepphestar eller fagleg prestisje. «— La hundre blomster blomstre og hundre meiningar brytast.» red.

Kritikk av fagkritikk

Debatten dreier seg om den eksperimentelle atferdsanalyse som danner grunnlaget for moderne atferdsmodifikasjonsteknikker, og som hovedsakelig er utviklet av psykologen B.F. Skinner. En må i det minste kunne gjøre et ærlig forsøk på å finne ut hvorvidt denne analysemetoden kan være verdifull.

Det enkleste ville sjølsagt være å la AKP(m-l) og NKS drive sine egne kvasidebatter ad absurdum, og bare vente på et «kvalitativt sprang», eller at de enkelte medlemmer før eller siden skal begynne å «tenke sjøl», som det (foreløpig reint verbalt) legges så stor vekt på. Imidlertid synes det stadig klarere at en slik atferdsendring vil være avhengig av en radikal endring av de betingelser som bestemmer atferden. Jeg antar at denne avisa utgjør en viss del av de aktuelle betingelsene — derfor dette innlegget:

For det første vil jeg stille spørsmål om verdien av den måte å debattere på som de anonyme artikkelforfattere foran meg har demonstrert. Debatten dreier seg om den eksperimentelle atferdsanalyse som danner grunnlaget for moderne atferdsmodifikasjonsteknikker, og som hovedsakelig er utviklet av psykologen B.F. Skinner. En må i det minste kunne gjøre et ærlig forsøk på å finne ut hvorvidt denne analysemetoden kan være verdifull. Dette forutsetter at en avanserer over det nivået der en utelukkende reproducerer og forvrenger bruddstykker av Skinners verbale atferder og undersøker i hvilken grad disse er i overensstemmelse med det eneste

saliggjørende — «den dialektiske materialismen», dvs. utformet av Stalin.

OM Å TENKE SJØL

Det er kanskje slik at AKP(m-l) sine medlemmer har tenkt sjøl, gjort hvert sitt «kvalitative hopp», og dermed ser de alle sammen verden med Stalins eventyrbriller? En atferdsanalytiker vil ikke engang benekte at disse har tenkt sjøl, men bare påpeke at den måten de tenker på, er betinget av ganske bestemte forhold, samt at det kanskje ville være fordelaktig å endre disse forholdene noe.

OM NATURDIALEKTIKK

Den såkalte naturdialektikk (at naturen følger Stalins lover) er svært problematisk.

I nr. 4—1978 av «Hva Må Gjøres» skriver Ole at ut fra Marx' beskrivelse av hvordan bevisstheten oppstår «... kan en kanskje tro at enigheten mellom dialektisk materialisme og Skinner er stor, ettersom også Skinner hevder at det er ytre faktorer som bestemmer våre handlinger. Å trekke en slik konklusjon ville være å kutte ut den ene sida i motsigelsen mellom ytre faktorer og indre motsigelser. I motset-

ning til Skinner hevder den dialektiske materialismen at de indre motsigelsene er primære i enhver tings utvikling.»

Det indre kalles altså her «motsigelse» — antakelig pga. den marxistiske klangen, eller kanskje for å lette vår forståelse?

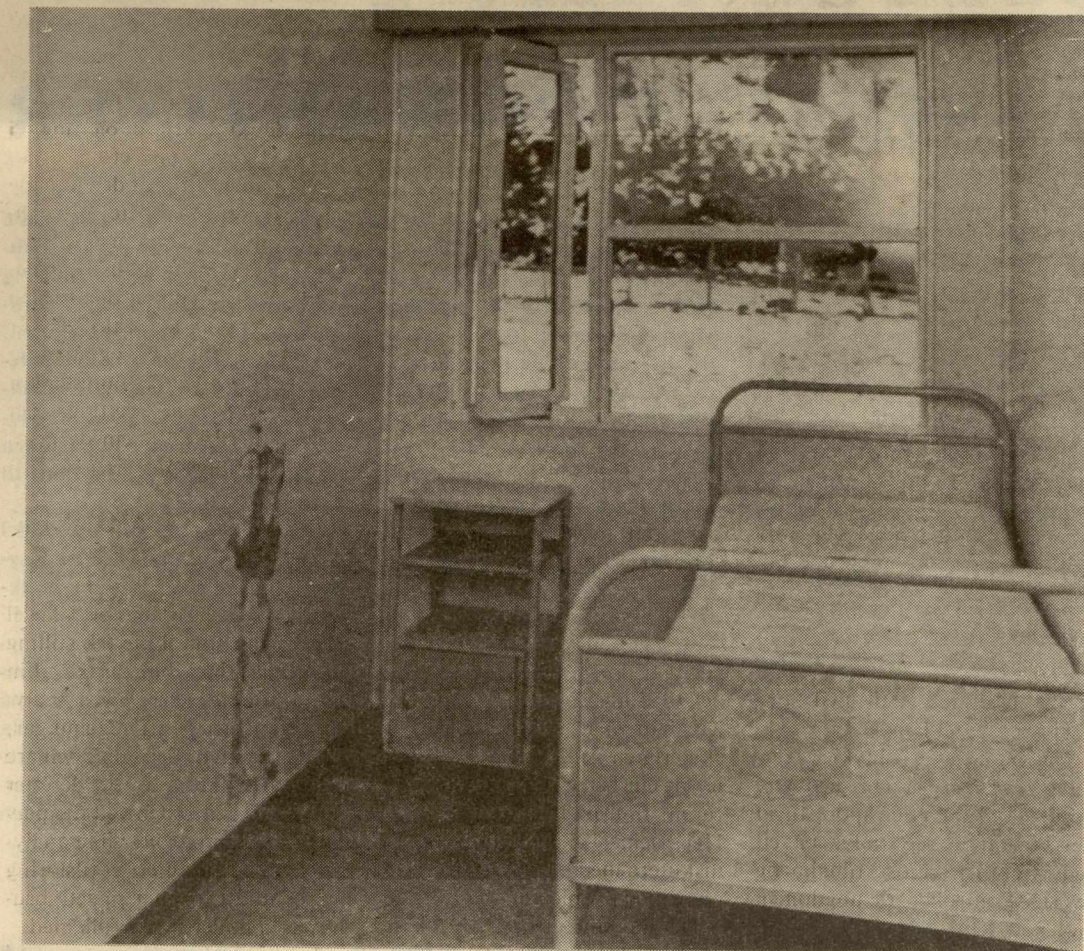
For det første er det klart at dette ordet verken gjør framstillinga mer forståelig eller mer marxistisk.

For det andre er det skillet som trekkes opp mellom ytre og indre som områder som rommer fenomener av fundamentalt forskjellig natur uholdbart. På samme måte som Peer Gynt skrelte løken, kan en i prinsippet skrelle enhver ting. Hva som er ytre og hva som er indre er således vilkårlig, og menneskehuden kan ikke opprettholdes som noen grense mellom forskjellige ontologiske verdener.

INNSNEVRER ATFERDS- TERAPIEN ANALYSEN?

Den samme Ole som er sitert ovenfor forsøkte i det samme innlegget gjennom te tenkt eksempel å vise hvordan atferdsterapien innsnevrer analysen:

En 7 år gammel gutt tisser på seg om natta. En sosialarbeider finner fort ut at gutten er alvorlig undertrykt av sine foreldre. Ole skriver så: «Jeg mener at det atferdsterapeuter her vil gjøre ut fra sine teorier, er å se på guttens sengevæting som uønsket atferd, og lage et opplegg for å fjerne denne. Dette kan f.eks. gjøres ved å installere et elektrisk varslingssystem» som altså vanligvis fører til at sengevæting opphører etter en tid. Deretter

Miljø fra Klæbu behandlingsheim for psykisk utviklingshemma, som gjennom «Grosaka» gav støytten til ein omfattande diskusjon om atferdsterapi og behandlingsetikk

spør Ole om terapeuten har løst sin oppgave.

For det første må det her sies at atferdsterapeuter ikke trenger noen spesiell teori for å komme fram til at sengevæting er uønsket atferd, og de vil sjølsagt lage et opplegg for å fjerne den. Dersom problematferden er betinget av sosiale forhold, vil bare en grundig analyse av disse kunne gjøre en terapeut i stand til å lage et opplegg som passer for det enkelte tilfelle. Terapien blir således et resultat av en grundig analyse, og kan under ingen omstendighet innsnevres den. Dersom en terapeut ut fra en analyse av forholdene finner ut at guttens

sengevæting er et resultat av at foreldrene undertrykker han, og deretter setter inn et elektrisk varslingsapparat for behandling av sengevætinga, så er det terapeuten sin skolering i atferdsanalyse det er noe i veien med. Det er ganske sikkert et beklagelig faktum at enkelte terapeuter i likhet med Ole innsnevrer terapien, men vi løser ikke dette problemet ved å ta avstand fra den eksperimentelle atferdsanalysen.

HVORDAN SLÅ ET SLAG FOR REAKSJONÆRE KREFTER?

Menneskene kan ikke fri seg

fra sitt genetiske utstyr eller fra de forandringene som skjer med organismen under individets interaksjon med omgivelsene, det være seg ved «kvalitative hopp» eller ved å «tenke sjøl» eller gjennom «bevissthet». Fysiske betingelser (sosiale eller ikke-sosiale) har virket og vil fortsette å virke. Så lenge radikale nektet å sette seg inn i hvordan disse betingelsene virker, bare øker sjansene for at teknikkene faller i reaksjonære hender.

Per Holth

HVA MÅ GJØRES

korrespondent

Bergen : husleigestreik på 4. og 6. semester!

Husleigestreikane på studentbyane i Bergen fortset: På Fantoft for 4. semester, på Natland for 6. semester. Studentane betaler gammal husleige. Studentsamskipnaden i Bergen hadde varsla eit nytt prishopp før ferien. Men då studentane kom tilbake etter ferien var prishoppet blitt enno større — husleiga hadde gått opp 10—20 kroner ekstra før auken var iverksett.

Talsmenn for streikekomiteen seier at bakgrunnen for streiken var ein reaksjon på misforholdet mellom husleiger og lån/sti-

pend. Husleigene steig fire semester på rad, mens verdien av bortebruarstipendet gjekk ned.

RETSSAK FOR Å SLÅ ATTENDE INKASSOTRUGSMÅL

Studentsamskipnaden prøvde å knekke streiken etter kort tid. Dei sende inkassotrugsmål til dei streikande. For å hindra at streiken braut saman gjekk dei streikande til rettssak. Rettssaka var fyrst og fremst eit taktisk middel, men leigebuarane vil og ha slutt på at Samskipnaden ulovleg overfører inntekter frå hybeldrifta til kantiner og anna verksemd.

DEI NYE STUDENTANE MÅ NED I STREIKEN

Oppslutninga på Fantoft har gått litt ned. Problemet er at mange nye studentar er redde for å bli med. Streikekomiteen arbeider difor ekstra mykje no i byrjinga av semesteret for å få med dei nye.

STREIKEKRO

For å sveisa saman dei streikande blei det arrangert streikekro fleire gonger i vår. Det var eit tiltak folk sette pris på! Fullt liv, dikt, viseskriving og framføring. Den lokale kulturen blomstra.

Korrespondent

Juss i Oslo: KRISE MED LESESALER OG KANTINER

Lesesalssituasjonen på jus — som ikke kan sies å ha vært spesielt bra noen gang — nærmer seg nå det helt håpløse. På grunn av at det ikke ble gjort skikkelige forundersøkelser før en satte i gang med utbygginga av et nytt varme- og ventilasjonsanlegg, og på grunn av at det ikke ble gjort skikkelig arbeid fra universitetsledelsens side med å skaffe alternative lesesalsplasser, er det mange steder stapp fullt omkring klokka 7.30 om morgenen.

Ofte de lesesalsplassene som nå er åpne i midtbygninga (og som kan bli stengt på én dags varsel) er så preget av bråk og støv at det går heller så som så med lesinga. Ombygginga var ment å skulle gjøres ferdig mellom to fyring-

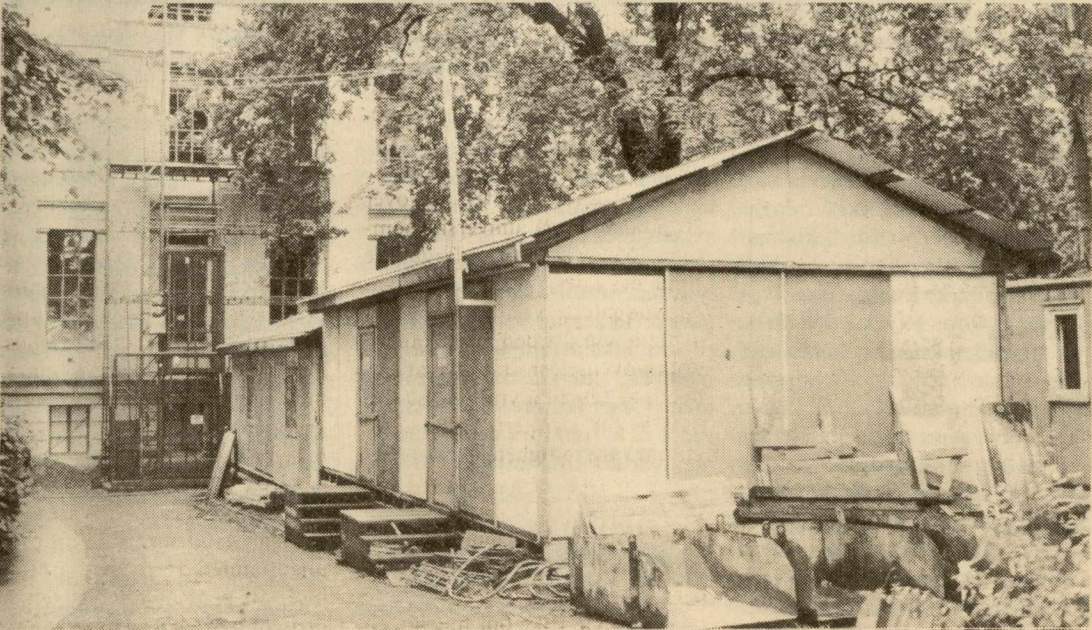
sperioder, og skulle altså da ha vært avsluttet 15. september. På et allting 6. september ble det imidlertid opplyst at en neppe ville være ferdig for om ett års tid. Gjennom hele dette året vil en rekke av lesesalene og Aulakjelleren være stengt. Hvem som er ansvarlig for disse dårlige forundersøkelsene og den totale mangelen på informasjon er det vanskelig å få universitetsledelsen og Statens bygge- og eiendomsdirektorat til å si noe om, de liker ikke at de selv kan bli stilt ansvarlig.

Som nevnt ovenfor vil også Aulakjelleren være stengt, den største av de tre kantinen på jus. Det eneste stedet med middagsservering nå er Handelsstanden, og enkle varmmetter i Frokostkjelleren. De ansatte på Aulakjelleren fikk typisk nok heller ikke vite noe om arbeidssituasjonen sin, men reiste på ferie i

trygg forvisning om at de skulle vende tilbake til sin gamle jobb. Nå er de plassert rundt omkring på Samskipnadens øvrige kantiner, de fleste i Frokostkjelleren, mens de venter på at Aulakjelleren skal åpne igjen. Det er allmenn forbannelse blant studenter og ansatte over situasjonen på jus nå, noe som kom klart til uttrykk på alltinget.

NKS på jus har skrevet en del veggaviser og løpesedler om saken, og håper å få i gang ei aksjonsgruppe. Til slutt kan det jo tilføyes at lesesalene på Historisk-filosofisk og samfunnsvitenskapelig faktultet nå er åpnet for jus-studentene. Slik løser man problemer på høyeste universitetshold — bedrer situasjonen for noen ved å gjøre den verre for andre!

K. G.

Det er ikke bare byggearbeidene som gjør at det er mye rot ved universitetet i Oslo sentrum - aller mest rot er det i budsjett- og tidsplaner.

OVERGANGER

Tor Esaissen...
fortsatt fra side 15

da blir tillit, personalet må vise ham tillit, gi ham tilbake troen på seg sjøl, som han sikkert har mistet. For de fleste som sitter fengslet, er folk som systematisk er blitt ødelagt, som helt fra starten av er kommet skjeivt ut. Som regel har de gått gangen gjennom barnehjem, skolehjem og kanskje andre institusjoner før de havner i fengslet.

Og det er vi sjøl som lager tilbakefallsforbryterne når vi viser dem en kald skulder etter at de har sonet sin straff. De får ikke arbeid, blir overhodet ikke vist noen form for tillit — og da er det tilbake til livet innafor murene igjen.

Jeg mener vi må jobbe for å få en bevisst opinion, det er snakk om vår livsholdning generelt og vår holdning til fanger — og begge deler må endres, sier Esaissen. — Men dette er tydeligvis for farlig for de brave borgere, en slik diskusjon blir jo fullstendig fotiet. Se bare på pressa, de har ikke stilt opp i det hele tatt, utenom Klassekampen, som fikk fram det jeg mente var viktig. Dagbladet lagde også et intervju, men typisk nok var de mer opptatte av at jeg drakk urtete og bakte mitt eget brød, enn fanges situasjon!

Men Esaissen akter å gjøre sitt for at diskusjonen skal komme i gang. Etter at denne utstillingen er avsluttet i UKS, vil han ta kontakt med skoler og foreninger for at flere kan få se disse arbeidene og ta opp diskusjonen om fangenes kår. Han stiller gjerne opp, og skulle interessen — og det burde den — for eksempel på ditt lærested være til stede, kan han kontaktes privat. Adressen er Tor Esaissen, Fredensborgveien 41B, Oslo 1.

Den ikke ukjente trønderske visesangeren Hans Robertsen har deltatt på kveldsarrangementene under utstillinga, med selvskrevne viser fra sine erfaringer som ansatt på Tunge — Trondheim Kretsfengsel. Derifra ble han sparket fordi han inviterte en fange som hadde helgeperm med hjem til seg i stedet for at fangen skulle dra ut på byen og drikke seg sørpe full, slik planen opprinnelig var. Men denslags gjør altså ikke en ansatt på det som av og til er blitt benevnt «Landets mest demokratiske fengsel» ustraffet!

Hva har skjedd...forts.fra s.13

og 8 nasjonaliteter.

— De viktigste politiske sakene våre er: Nei til Bakke — Stopp nedskjæringene av kvoter til universitetene. Støtt frigjøringskampene i Afrika. Arbeid for ungdommen.

Det er en politisk vanskelig situasjon. Det er få store masseorganisasjoner for studentene. Studentene har blitt altfor passive. I 60-åra hadde vi en stor felles anti-imperialistisk masseorganisasjon leda av Michael Clonsky som nå er formann i partiet. De svarte studentorganisasjonene, bl.a. Black Student Union, er i ferd med å bli store landsomfattende masseorganisasjoner. CYO har nært samarbeid med dem i flere saker.

Dessuten gir vi ut et tidsskrift «Young Communist». Før var det avis sånn som «Hva må gjøres», men vi syntes vi ble for mye kopi av partiavis «The Call».

Nå har vi funnet en bedre form og satser på grundigere artikler og reportasjer. Dere har en god ide i «Hva må gjøres» med debatt om atferdsterapi og Skinner. Det er stor interesse for Skinner, hans ideer og modeller er mye utbredt på skoler og sykehus i USA. Skinner er en fascist, og progressive bør virkelig ta avstand fra ham.

Vi har også hatt utsendinger til Kampuchea for å skrive om ungdom som bygger landet. Dessuten har vi f.eks. mye filmdebatt. Nå diskuterer vi Saturday Night Fever så fillene fyker.

3,5 MILLIONER ARBEIDSLØS UNGDOM

— Hva er situasjonen for den amerikanske ungdommen?

— Jeg kan gi deg noen få eksempler som forteller mye. Offisielt er det over 3,5 millioner ungdom som går uten arbeid. Hver dag blir ungdommer drept av politiet. Offisielt ble 16 ungdommer drept av politiet i Texas i sommer. De tilhørte en minoritetsgruppe — chicanos (mexikanere som bor i USA.)

En gutt, Santoz Rodrigues, 12 år gammel ble arrestert. Purken spilte russisk rulett med ham i politibilen. Han ble myrda. Ennå et eksempel er hvordan politiet drukna en ungdom Joe Torrez. De hadde håndjern på ham og bare drev ham ut i bølgen så han drukna. Purken fikk en dollar i bot. Dette er daglige hendelser for den amerikanske ungdommen!

Auraaker.forts.fra s.7

Staten er ikke noen klassestat. Men man kan ikke begå en ulovlig handling for å bevise at en annen handling er ulovlig.

— Hva med Høimebak som leda Statfjordstreiken? Mener dere at han skulle få reise tilbake på plattformen?

— Ja, det luktet av «Berufsvetenskap». Vi er imot enhver forfølgning.

— Støtter Det Konservative Kandidatstyre Blindheim?

— Vi må være klar over at saken til Blindheim er spesiell. Det bør være mye større åpenhet i forvaltningen her i Norge. Den type dokumenter som Blindheim avslørte, bør kunne være offentlige. Han avslørte jo at det ble drevet etterretning mot Sovjet i 50-årene. Men vi tror at det var helt spesielle grunner til at Blindheim offentliggjorde dokumentene like før valget. Hans moral ble kanskje forandret på et noe spesielt tidspunkt.

— DKSF blir regna for å ivareta USA's interesser. Kommentar?

— Vi ser ikke på USA som halleluja og frihet. USA er en stormakt og handler deretter.

Derimot ser vi på Norge som langt på vei et idealsamfunn i verdenssammenheng.

Men det vi vil fremheve med USA, er den store åpenheten i forvaltningen som vi ikke finner i Norge. Det ser vi som et av grunnpillarene i samfunnet. Oppgjøret rundt Watergate kunne ikke ha funnet sted i Norge.

— Hvordan ser dere på USA's forhold til Afrika. Støtter dere f.eks. frigjørings-

kampen i Eritrea?

— Prinsipielt er vi for at landene i den tredje verden skal frigjøre seg selv. Sovjet dominerer jo i Vietnam og Angola, og vi frykter større innflytelse fra Kina. USA har nok gjort feil i etterkrigstiden. De har sett kommunister bak hver en busk.

Det har ført til at Sovjet og Cuba har vært de eneste land hvor frigjøringsbevegelser kunne få støtte.

— Så dere mener det ville ha vært bedre om frigjøringsbevegelserne hadde fått støtte fra USA?

Det ville vært fint om USA kunne gi støtte til flere regimer i Afrika.

Vi er for at landene i den tredje verden bygger opp et åpent demokrati i vestlig modell, med borgerlige friheter. Vi kan godt støtte en nøytral politikk i prinsippet, men det nytter ikke å stille seg utenfor stormaktens innflytelse, og da er det mye bedre å støtte USA enn Sovjet. Det gjelder også for Norge.

— Forretningsføreren for Chateau Neuf, formann i Oslo Høyre, vil kaste Studenter-samfunnet ut av huset. Er dere enig med Jan. P. Syse?

— Syse har vært nødt til å skjære ned på enkelte utgiftsposter. Han ville kjøre en billig linje for å redde Chateau Neuf fra konkurs. Det vil vi støtte. Men vi er interessert i at studentene beholder huset. Vi vil skape en kulturell atmosfære i huset.

— Var det Høyre og Jan P. Syse som fikk dere til å stille til valg?

— Som andre høyrefolk er han helt sikkert interessert i at vi stiller. Men vi har planlagt denne kampanjen på egen hånd. Vi får støtte fra Norges Konservative Studentforening.

Men vi har begynt og selge gavebrev på stands, det er faktisk der vi har fått inn mest penger.

— Er alle i Kandidatstyret medlemmer av Unge Høyre?

— Noen av oss er medlemmer, men ikke alle. Det er dessuten flere meninger innenfor Unge Høyre også. Det er problemer mellom topp- og grunnplanet i organisasjonen.

— Til slutt Auråker — vinner de konservative?

— Ja, vi får 2000 stemmer og det vinner vi med. Vi kommer til å mobilisere over hele Østlandsområdet. Vi har vårt kontaktnett.

INTERVJU MED KOMMUNIST I EN SUPERMAKT

Hva har skjedd med den amerikanske studentbevegelsen?

Hva har skjedd med den amerikanske studentbevegelsen siden 60-åra? Den gang demonstrerte tusenvis av amerikanske studenter mot USA's krigføring i Vietnam. Det var store opptøyer. 4 studenter ble myrda på Kent-universitetet. Hvordan er det der i dag?

Tom Roberts er medlem av Communist Youth Organization som er ungdomsorganisasjonen til Communist Party (ml). Han har besøkt Rød Ungdom sin sommerleir. Hvordan jobber kommunistiske studenter i en av supermaktene, hvordan er det å være ungdom i USA? Dette var noen av de tingene vi snakka med Tom Roberts om.

Kommunister blir forfulgt i USA, derfor kunne vi ikke ta bilde av ham, og derfor har han fingert navn i intervjuet

— Har det ikke skjedd noe på de amerikanske universitetene siden opptøyene i slutten av 60-åra? Hvordan vil du beskrive den politiske situasjonen?

— 60-åra var det både opprør i arbeiderklassen, blant de svarte og i studentbevegelsen. Vi hadde noe felles å kjempe mot — Vietnamkrigen. Men fordi det ikke var noe kommunistparti, ingen ledelse, kunne kampene bare bli spontane bevegelser uten utvikling. Mye av feilen skyldtes trotskistene som også innførte hippibevegelsen.

Etter disse opprørene har det vært mange års apati, ebbe i studentkampen. Studentene leser fag, fester — det er nok et lavere politisk nivå enn på norske universiteter.

Men det vil jeg understreke, dette er ikke den eneste tendensen. På grunn av den økonomiske kirsa som USA er i som også har ført til forverring for studentene, er det nå større og større misnøye. Dette er den ene faktoren. Den andre er at vi har fått et kommunistparti som reiser kampen og vi har det svarte folkets organisasjoner.

— Hvilke politiske kamper er viktigst?

— Dere har kanskje hørt om Anti-Bakke bevegelsen? På amerikanske universiteter er det gjennomført kvoteregulering for svarte og for kvinner. Det skal taes opp 50 prosent svarte og 50 prosent kvinner. For de svarte er dette en svært viktig reform som gjør det mulig for flere å tilegne seg kunnskap.

Allan Bakke ville studere medisin, han er hvit. Han kom ikke inn på medisinen, og påstod at han ikke kom inn på universitetet på grunn av «diskriminering av hvite». De svarte tok plassen hans, dette hevda Bakke. Og han nøyde seg ikke med avslag, han gikk til rettsak, ja helt opp til høyesterett. Bakke vant saken. Han fikk full støtte av borgerskapet, pressa og naziorganisasjoner. De bruker nå Bakke-saka for å fremme sin ultrareaksjonære «White power» kampanje særlig blant hvite arbeidere, og den hvite ungdommen. De skal få det til å se ut som det er minoritetene som har skyld i undertrykkinga. At Bakke vant i retten, bruker nå borgerskapet til å fjerne kvotereguleringa på flere universiteter

og arbeidsplasser. De danner organisasjoner som tar opp «reversed discrimination».

Men dette har reist en storm på lærestedene. Hvite og svarte studenter har gått sammen. Da saka skulle opp i Washington, demonstrerte 15 000 studenter mot Bakke. I alt har 60 000 studenter demonstrert. Det har vært en av de viktigste studentkamperne i år. Bakke-saka angriper ikke bare de svartes rett til å studere, men er også et alvorlig angrep på arbeiderklassen.

Nå er kvotereguleringa overlatt til det enkelte universitetet. For eksempel hos oss på Kent, skryter de av å ha 59,5 prosent kvoteregulering. På idrettshøyskolen. Så viser det seg at det betyr 50 prosent kvinner og 0,5 prosent svarte!

Det var to anti-Bakke organisasjoner. Den ene var leda av revisjonister. De spredde illusjoner om at rettferdigheten skulle finne i høyesterett, at kvotesystemet skulle opprettholdes. Selvfølgelig seirer de hvite i borgerskapets rettsapparat. Revisjonistene spredde illusjoner. Nå har de lagt ned arbeidet. Vi fortsetter. Vi skal blant annet arrangere en konferanse til høsten om svart utdanning.

Studenter ved Kent universitetet demonstrerer mot at universitetsledelsen bygger idrettsbygning over det stedet der fire studenter ble myrda i 1970 under en demonstrasjon mot USA's bombing i Campuchea.

BLE FENGSLA AV UNIVERSITETSLEDELSEN

— Du går jo på Kent, der 4 studenter ble myrda for å demonstrere mot den amerikanske terrorbombinga av Camphuchea.

— Ja, det skjedde 4. mai 1970, og hvert år siden har studentene hedret minnet til de modige anti-imperialistene. Men så bestemte universitetsledelsen at det skulle bygges en idrettshall over stedet der de 4 ble myrda. Dette reiste en storm på universitetet. Det var i fjor sommer, jeg var sjøl med på kampen. De kom med bulldozere, like før semesteret var slutt. Vi satte opp telt på plassen og ville ikke flytte oss. Stedet ble døpt til «tent city» etter hvert. Vi var ca. 300 studenter som beleira universitetsområdet i 60 dager. Til og med lærerne kasta seg foran bulldozerne!

Men vi lyktes ikke, fienden var for sterk. Revisjonistene hindra massemobilisering. Da studentene kom tilbake etter ferien ville revisjonistene sette i gang nye aksjoner uten å diskutere med og mobilisere studentene. Trotskistene ville legge ned kampen.

Kommunistene var for få, så vi tapte avstemminga overfor revisjonistene. Det førte til at det ble for få aktivister som beleira området og politiet bare feide inn på universitetet og arresterte oss. 194 studenter ble fengsla. Vi ble senere flytta til et fengsel i Cleveland som er et distrikt med 95 prosent svarte. De stua 38 gutter inn i en 4-persons celle og 22 jenter i en 2-persons celle. Vi ble holdt der i 24 timer uten mat. Senere ble vi flytta, og måtte ligge rett på sementgulv.

De fleste av oss var hvite og i et svart fengsel, mange var redde for å bli slått ned. Men så viste det seg at vi fikk kjempestøtte fra dem. Mange knytta neven i solidaritetshilsen, de delte mat med oss; Det var en fantastisk stemning.

MØTER MED OVER 20 FORBUDT

— Vi lærte mye av denne kampen. Det er avgjørende å mobilisere flertallet av studentene, da kan vi vinne mange delseire. Men fordi vi var for få vant revisjonistene. Vi har også lært at ledelsen på de amerikanske universitetene kan innføre fascistiske tilstander for å få gjennom sine interesser. Nå etter aksjonene møter vi harde angrep på våre demokratiske rettigheter. Det er ikke lov til å holde møter med over 20 studenter på universitetsområdet. Men vi kunne sjølsagt ikke finne oss i det. Vi samla oss, ca. 40 studenter i vestibulen og begynte å lese fra den amerikanske grunnloven. Der står det at enhver har rett til å ytre seg, skrive osv. Vi ble arrestert, mens vi leste om våre rettigheter!

— Kan du si litt om den økonomiske situasjonen for studenter i USA?

— Du kan søke om statslån eller få såkalte arbeidstipendier.

Det vil si at du jobber for en lærer, gjør forskningsoppdrag for ham. Dette betyr at de fleste nesten jobber på heltid for å ha råd til å studere. Derfor er det også vanskelig og skape noe politisk og sosialt miljø.

UNIVERSITETSLEDELSEN INVESTERER I SØR-AFRIKA

— Men det er også andre viktige ting når det gjelder økonomi på våre universiteter. Det er både private og statseide universiteter. De private eies f.eks. av Gulf Oil, som investerer i Sør-Afrika for å bygge opp fonds til drift av universitetet. Ett universitet får 46 prosent av profitten sin fra investeringer der.

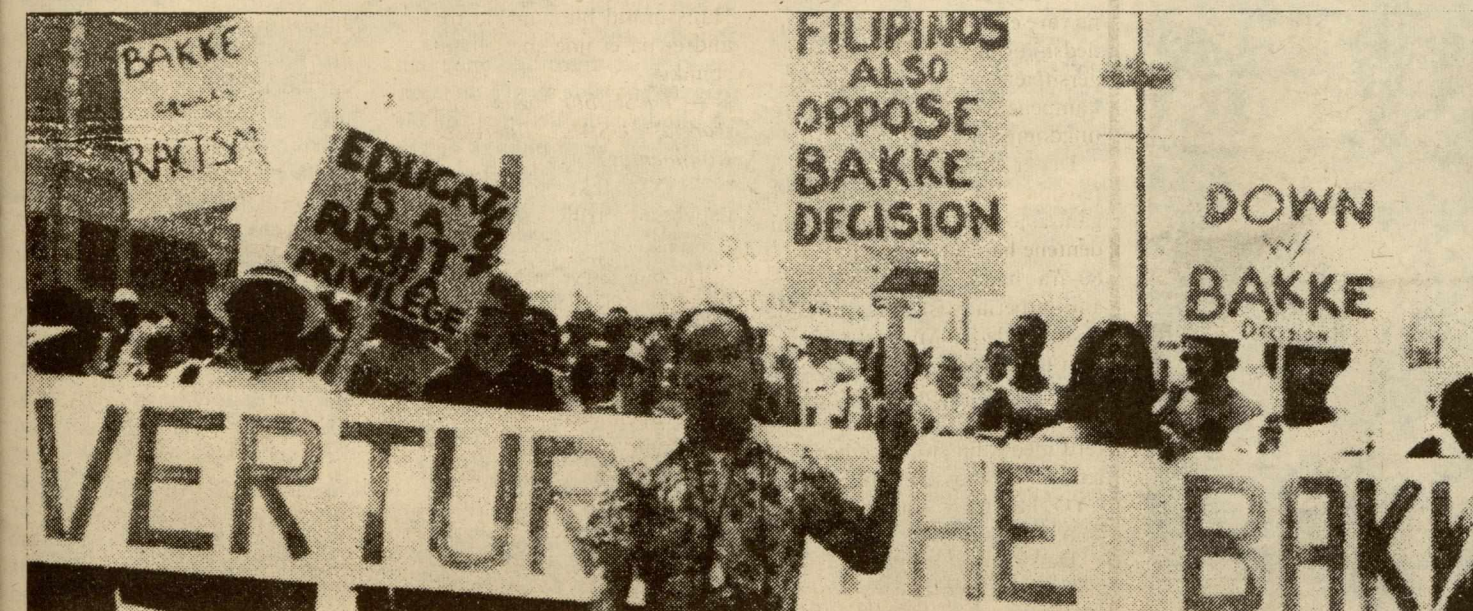
På Kent sitter det folk i ledelsen som har hatt ansvaret for å legge opp utdanningsprogram for militærjuntaen i Chile. Så det er litt av en reaksjonær gjeng vi fører kamp mot. 100 000 studenter har til nå protestert mot investeringene i Sør-Afrika.

— Du kommer fra søsterorganisasjonen til NKS og Rød Ungdom. Hvordan jobber dere?

— Vi har en felles organisasjon for studenter og ungdom som er underlagt Communist Party. Men vi ser etter hvert hvor viktig det er å bygge en egen organisasjon blant studenter, at de utgjør en svært viktig gruppe.

Nå jobber vi altså blant arbeidsløse ungdom, skoleelever og studenter. Vi er en multinasjonal organisasjon og ser kampen for de svartes rettigheter og kampen mot nasjonal undertrykking av minoriteter som viktig. Vi har 12 grupper rundt i USA. Før var vi bare på 2—3 læresteder, men nå er vi på 17. Hvis du vil ha flere tall så består gruppene våre av 50 prosent studenter, 35 prosent ungdommer, 15 prosent arbeidsløse, 50 prosent minoriteter, 60 prosent hvite, 60 prosent kvinner

Overgang side 12

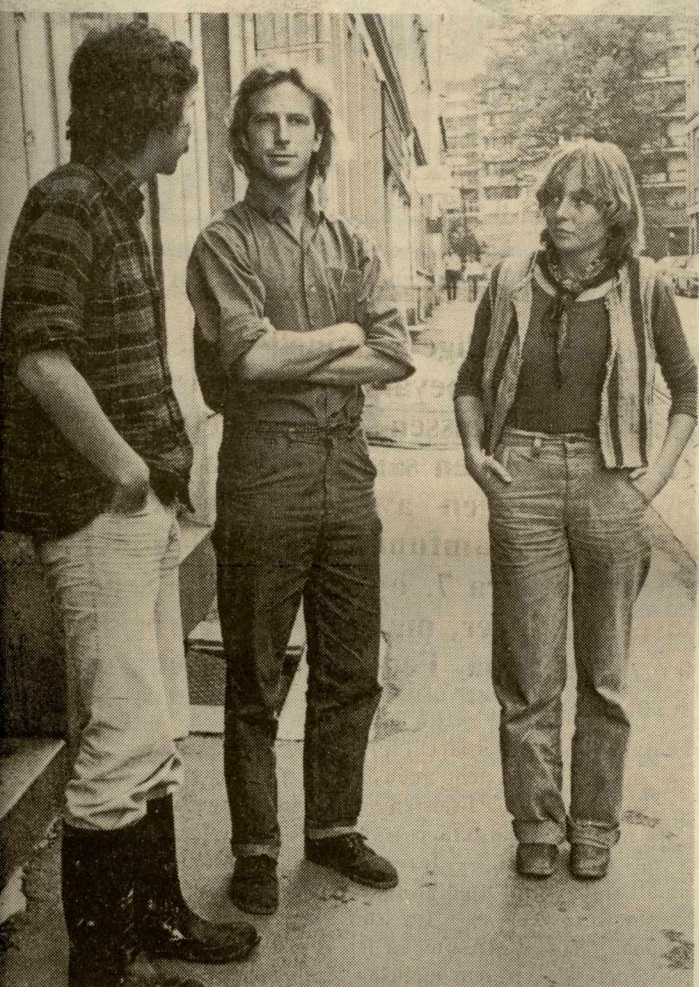
Bakke hevda at han ble utsatt for «hvit diskriminering» fordi svarte studenter fikk universitetsplass som resultat av kvotesystem. Svarte og hvite studenter demonstrerer mot dommen i saka hans.

«HVEM HAR BESTEMT.. ?!» **BRA**

— men gjerne å kjøre all psykologi og psykiatri i dass

Svend Wam og Petter Vennerøds film «Hvem har bestemt?» tegner til å bli en særdeles godt besøkt norsk film. Den tar for seg et viktig emne — statens voldsapparat og dets måter å undertrykke opprør på, her representert både ved politi og psykiatri. Hva Må Gjøres har sett filmen og diskutert den sammen med Tore på 27 år som går på barnevernslinja på sosialskolen, Ingeborg, 20 år som holder på med mellomfag i kriminologi og Thorgeir, 24 år og psykologistudent. Alle tre har praksis fra institusjoner.

Vi var enige i at filmen hovedsakelig hadde bra sider, at den avslørte en del av undertrykkingsmekanismene i det borgerlige diktaturet, men at den manglet en skikkelig politisk analyse og dermed også fikk en del grove feil.

Bildene:

De tre «Hva Må Gjøres» har snakket med, var enige i at «Hvem har bestemt..?!» i hovedsak var en bra film med en progressiv funksjon.

Altså: ikke bare en film om småborgernes problemer, men også om statens voldsapparat.

En feil ved filmen er at den ser bort fra muligheten for bedring gjennom politisk kamp.

Thorgeir: — Jeg synes Wam og Vennerød gjør en feil når de skyver hele psykologien og psykiatrien i dass. Det er tross alt en del gode sider, som de ikke tar vare på. Det virker liksom som om det ikke er mulig å jobbe innenfor det feltet i dag, men at vi bare skal sitte på ræva og vente til målet er nådd — et samfunn der alle er veldig snille med hverandre, og da vil vi liksom ikke trenge f.eks. psykologer lenger. Det her med at en ikke skal gjøre noe før revolusjonen kommer dalende ned fra himmelen, fører også til et gærnt syn på pleierne. De viste ingen tendenser til allianse mellom personale og pasienter, og da ser de jo for eks. helt bort fra slike kamper som har vært ført på Solli-kollektivet og det nå nedlagte Forvern-senteret. Eller ta streiken på Emma Hjort i sommer, slike ting underslås. De skiller ikke mellom venner og fiender, men ser personalet ensidig som roboter for systemet.

Tore: — Det kan nok være så at vi går på premissene til borgerskapets diktatur, men det utelukker ikke all politisk kamp. Dessuten er det jo et jævla behov for oss som arbeider innen denne sektoren.

Ingeborg: — Det kommer mye an på ressurser hvor bra situasjonen kan bli både for pasienter og pleiere. Mange steder er det slik mangel på stillinger at du ikke får tid til annet enn å vaske og mate dem, kontakten ellers blir minimal.

— Men filmen gir ikke noe svar på hvordan en skal bedre denne situasjonen, bortsett fra at Ottar ønsker seg noen mål jord der alle kan leve i harmoni med hverandre. Kan den da fungere progressivt?

Ingeborg: — Det kommer jo an på hvem filmen er laga for. Jeg tror det er viktig å avsløre en del sider ved dagens samfunn før en kan begynne å snakke om proletariatets diktatur, og det synes jeg den gjør på en all right måte.

Thorgeir: — Jeg synes anmeldelsen av filmen i Klassekampen var temmelig sprø. Filmen ble jo avfeid omtrent bare fordi det ikke var en arbeider som ble innlagt, men en litt utfreaka Club 7-gjenger. Det er jo klart at Ottar i filmen også er undertrykt, og hovedsida er at den avslører dette. Forresten så synes jeg det bildet med folka i hvite frakker og politiuniform under var jævla godt.

— Hva med psykologistudenten som fulgte Ottar til «gærnehuset» som Ottar kalte det, men som studenten konsekvent kalte «mental institusjon» fordi det høstes så mye penere ut — kjente dere igjen ham?

Thorgeir: — Han var nok ikke så helt utypisk, det er mange som fungerer slik, som smurning i maskineriet. Egentlig kunne han være et bra bilde av hva du lærer på Biindern, der det første du får beskjed om, er at politikk og fag er to vidt forskjellige områder som ikke kan kombineres.

— Det siste er vi vel en del som vil si oss uenige i, men hvordan står det egentlig til med fagkritikken?

Ingeborg: — Hos oss har nok den fagkritiske virksomheten vært forsømt, men det ser ut til å rette på seg nå. Faren er at den bare blir bedrevet i en liten eksklusiv ring uten å nå ut.

Tore: — Fagkritikken er viktig for å kjøre den politiske kampen inn i et all right spor, men vi har hatt altfor lite av den.

Thorgeir: — Også hos oss har

det stått dårlig til, og dermed blir ikke den ideologiske undertrykkinga skikkelig avslørt. Men på arbeidsplassen i institusjonene, synes jeg det viktigste er den stadige defensive kampen mot nedskjæring, pluss en allianse mellom pasienter og pleiere der det er mulig. En må gå inn i systemet og knuse det innenfra.

Tore: — Men politisk kamp er kanskje vanskeligere innen denne sektoren enn for dem som er i direkte produksjon. Samtidig er den enormt viktig, vi merker jo også krisa med nedskjæring av budsjett, utradering av stillinger og økt medisiner som bote-middel.

— Gi filmen et riktig bilde med at livet på sykehus omtrent bare er sprøyter i baken og bruk av isolat?

Tore: — Egentlig fikk vi vel sett litt for lite fra institusjonen, men det er klart at doping og isolatbruk forekommer, og det temmelig mye.

Ingeborg: En annen form for undertrykking som forekommer, men som vi ikke fikk se i filmen, var den såkalte «terapien» der en utfører gratisarbeid for forskjellige bedrifter. En kan jo dessuten også bli tvangsmedisinert uten å ane det sjøl, gjennom maten en spiser f.eks.

Thorgeir: — Det med altfor mye bruk av medisiner stemmer nok, men jeg synes det er gærnt å si «bort med medisinerne» — slik som de sier «bort med teknikken», det er den som har ødelagt alt». Det er ikke teknikken eller for den saks skyld medisinerne i seg sjøl et er noe gærnt med, det er måten de blir brukt på. Det er klart det er en billig måte å stue bort arbeidskraft en ikke har bruk for ved å dope dem med medisiner!

«VINTERBARN»

- åpen film fra kvinners lukkede verden

Umulig. Helt umulig. Å sette ord på den voldsomme klumpen i magen som blei sittende lenge etter at vi forlot verdenspremièren på «Vinterbarn».

Dea Trier Mørchs roman som filmen er basert på tegner til å bli den største danske roman-suksess på årtier. Etter å ha sett instruktøren Astrid Henning Jensens filmatisering av boka, er det heller ikke tvil om at «Vinterbarn» kommer til å fylle kinosalene overalt hvor den blir satt opp.

Filmen skildrer et tema som angår de fleste mennesker: venter på og forløsningen av et barn.

Den slipper oss inn i et liv mellom kvinner som til nå har vært et lukket land for menn (og kvinner som aldri har ligget på en fødeavdeling).

«Vinterbarn» har blitt en kvinnefilm i den forstand at den «svømmer over» av kvinner. Kvinneansikter, kvinnekopper og kvinnelig personale.

Med unntak av overlegen som er den som mest distanserer seg fra skjebnene til kvinnene på fødeavdelingen. Han har alltid dårlig tid, og korte upersonlige svar på det som for de vordende mødre er livsviktige spørsmål.

Men mennene er også på andre måter med i filmen. De er i kvinnes tanker. Er han tro, roter han og hvordan klarer han økonomien? De er viktige for hun som ligger og føder og få ha mannen med seg. Og for henne som ligger alene og venter på en mann som kanskje aldri kommer.

Vi møter kvinner fra forskjellige klasser, med ulike

oppfatninger av samfunnet, kvinnens rolle og følelser rundt det å skulle føde.

Men felles for dem alle er at de er innlagt fordi det har oppstått komplikasjoner underveis i svangerskapet og mange av dem får barn som etter fødselen kommer på neo-natal avdelingen. Tittelen «Vinterbarn» refererer til barna som ligger på denne avdelingen: gjennom glassruten sees det hemmelighetsfulle kuvøse-land. En slags forstudie til liv under observasjon. Vinterbarna.

Gjennom samtaler mellom kvinnene i avdelingen får vi først og fremst et innblikk i hva de opplever ved å vente på et barn. Også et som kanskje ikke er fullt ut ønsket. Vi kommer nær disse kvinnene og føler fysisk med dem i den smerte og angst, sorg og glede

som fyller dem.

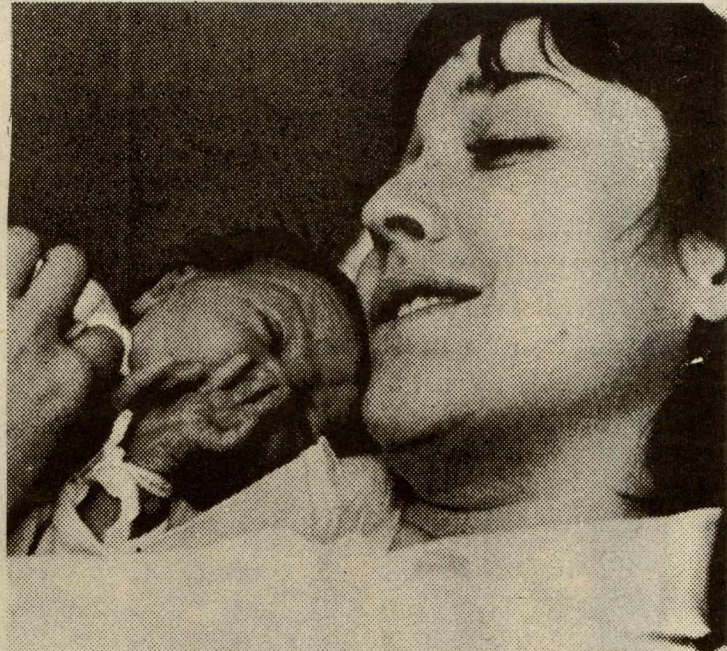
Men vi får også et bilde av deres liv utenfor sykehuset. Hva skjer med Yvonne som kommer hjem med enda et barn til to værelses-leiligheten hvor det på forhånd er tre barn? Hvordan skal det gå med tyrkiske Habiba og hennes mann som tjener 25 kroner timen. Og med henne som fødte et barn uten føtter?

Vi treffer kvinner som aldri har møtt hverandre før, og hvis veier kommer til å skilles etter utskrivelsen.

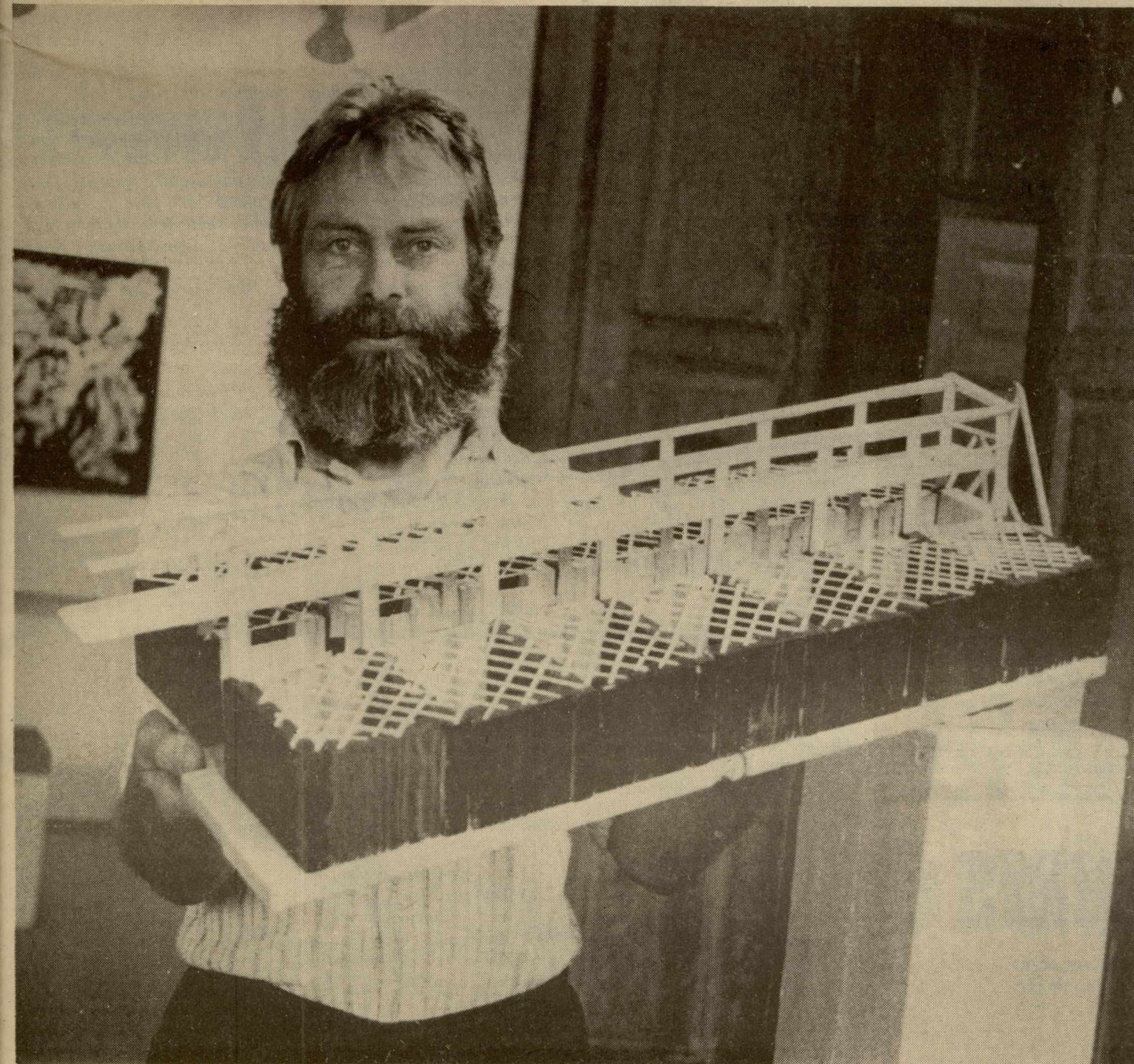
Under disse omstendighetene oppstår det et fellesskap som ikke kan beskrives med et mer dekkende ord enn søstersolidaritet.

Hvis du ikke har lest boka så gjør det, og sørg for å få billett til filmen!

Jenny Jaeger

Tor Esaissen: DNA de virkelige kriminelle!

Tor Esaissen med en modell av Oslo Kretsfengsels luftegårder, hentet fra utstillingen »Fangeliv».

— De virkelige kriminelle er regjeringa, de som styrer og bevarer det etablerte systemet. Det er Tor Esaissen som sier dette til Hva Må Gjøres under en samtale vi hadde med ham om utstillingen av fangearbeider i Unge Kunstneres Samfunn i Oslo. Utstillingen som har pågått fra 7. og varer til 24. september, viser tegninger, malerier og trearbeider laget av fanger på Fengselssykehuset ved Oslo Krestfengsel.

Disse arbeidene er laget i løpet av en periode på fem måneder fra januar i år, da Esaissen var ansatt som arbeidsterapeut ved Fengselssykehuset. — Jeg kom imidlertid på litt for god fot med de innsatte og var i for stor opposisjon til de ansatte, så jeg ble oppsagt etter fem måneder, forteller Esaissen.

— Men du ble altså mottatt med åpne armer da du skulle begynne der?

— Det var så som så med det, det første jeg fikk høre da jeg begynte, var at jeg måtte lære meg peddik, broderi og veving. Etter å ha holdt på med det i tre uker, visste jeg i alle fall hva jeg ikke ville sette de innsatte til! Jeg var så lei og forbannet av dette idiotarbeidet hver ettermiddag jeg gikk hjem, at jeg tenkte det vel måtte være enda verre for dem som var syke og skulle ha den slags som såkalt «terapi».

— Fikk du materiale til å prøve noe nytt?

— Joda, jeg gikk til materialforvalteren og fikk malingsspann og masse papir. Men etter ei uke var det jo slutt på det, og da jeg kom tilbake for å få mer, ble han helt himmelfallen. Da var det å gå gangen om fengslets ledelse med svar om at budsjettet dessverre var sprengt — jeg kunne ikke få mer. Men det kunne jeg jo ikke slå meg til ro med, så jeg begynte å lete litt på egen hånd. På snekkerverkstedet så jeg masse avkapp og fikk beskjed om at det kunne je bare ta, for det skulle allikevel bare brennes opp. Og slik begynte altså arbeidet med

treskulpturene.

Og disse skulpturene er det blitt en god del av etter hvert, mange av dem minner sterkt om vaktårn og sperringer, og en av dem er en tro kopi av luftegården for varetektsfanger. Den viser i hvilke omgivelser de varetektsinnsatte får tilbringe den eneste timen i døgnet de ikke er isolert: En lang gang med trange båser plassert oppe på taket i Oslo Kretsfengsel. Her skal du gå rundt en time for å luften, det eneste du ser er høye murer og en flik av himmel gjennom nettingen.

— Men tilbake til det du sa om regjeringen som de virkelige kriminelle — hva mente du egentlig med det?

— Jo, ta nå for eksempel den nye kriminalmeldinga — det er ord, ord og atter ord, de later som om de gir visse innrømmelser med tompratet sitt, samtidig som de f.eks. nå i Oslo bygger et nytt, kjempesvært politihus.

— Ja, denne kolossen kommer vel neppe til å resultere i at færre blir satt i fengsel, men allikevel: De fleste vil jo mene at om en fyr står ned ei gammel dame og stjeler trygda hennes, så bør det reageres mot ham på en eller annen måte?

— Det er sant nok, sier Esaissen tenksomt — det er vanskelig å vite hva man skal svare til slikt. Men jeg vet i alle fall en ting — det hjelper ikke å sperre ham inne på ei celle — det blir han i hvert fall farlig av. Man han må tas hånd om på en eller annen måte. Og nøkkelordet for meg

Overgang side 12

Bildet viser en av de mange rastene underveis i marsjen Stevns — København.

hadde følgende ruteplan: Fredag: Lyderslev — Køge = 23 km. Lørdag: Køge — Ishøj = 24 km og søndag: Ishøj — København = 20 km. Tilsammen skulle de tøffeste gå 77 km på tre dager!

Heldigvis var «marchen» lagt opp som en rullende snøball (og rulle gjorde den!) Det var mobilisert sterkt på at folk skulle tilslutte seg når som helst underveis.

Trass i regn og jævlige vind var humøret på topp. På rasteplassene var det fesk musikk og livlig ringdans. Selvfølgelig var det særga godt for mat og drikke (danskene drikker mye øl), samaritervogner (som bl.a. pleide ømme føtter), toaletter, informasjonssentra pluss en hel del vakter.

Det var tydelig at kjerna i demonstrasjonen, de som hadde gått langt, var godt sammensveiset og på den måten bidro til å styrke stemningen. Alle «nye» demonstranter ble ønsket hjertelig velkommen.

Vår «snøball» hadde startet opp med 500 deltakere og endte i København 30 000 mennesker

„Hva skal vekke? Barsebäck! Hva skal inn? Sol og vind!..

For noen uker siden fikk vi en løpeseddel stukket i handa — der sto det blant annet:

NORDISK AKSJON MOT ATOMKRAFT

Denne aksjonen består i år av lokale marsjer og møter på 5 steder i Sverige, og 2 steder i Danmark. Alle disse støttes av OOA i Danmark, Miljøforbundet i Sverige og Aksjon mot atomkraft i Norge (AMA).

De siste to årene har den nordiske fellesdemonstrasjon bestått av en 20 km lang marsj mot atomkraftverket Barsebäck som ligger i Sverige 20 km nord for Malmø, og også kun 20 km fra København. Det første året var det med 6000 og i fjor nærmere 20 000.

I Sverige blir kun lørdag 26. august brukt, mens danskene arrangerer to marsjer som vil strekke seg over 3—4 dager. I Danmark vil marsjene starte på aktuelle byggeplasser for atomkraftverk og bil gå til nærmeste storby, mens i Sverige blir det demonstrasjon mot allerede eksisterende atomkraftverk.

Vi er motstander av atomkraft — og blei interessert. Etter en sjekk på vår egen økonomi og diskusjon om viktigheten av internasjonal solidaritet, bestemte vi oss for å dra.

AMA hadde virkelig lagt sin sjel i å arrangere transporten av de norske deltakerne på en bra måte. De hadde til og med gjort det mulig å rekke Kalvø-festivalen for dem som måtte ønske det.

Det var kanskje litt skuffende at så få nordmenn benyttet seg av den fine sjansen AMA hadde gitt dem til å kjempe mot atomkraft i Norden. Det var imidlertid en oppmuntring at flesteparten av de norske demonstrantene deltok både i Sverige og i Danmark. På det meste var vi en 70—80 deltakere herfra.

I Sverige deltok vi i marsjen mot Barsebäck, atomkraftverket helt på sydspissen av landet. Marsjen startet i Löddeköping. Her var vi ca. 60 norske demonstranter og 2000 totalt.

Stemningen var stor blant marsjdeltakerne, men ikke like positiv blant tilskuerne som sto og så på. Vi merket at atomk-

raftspørsmålet var et ladet tema i Sverige. Vi festet oss særlig ved en parole som lød: «Bedre radioaktiv enn kommunist!» Vi følte oss litt skuffa over denne reaksjonen, men trøstet oss med at de nok var lite representative for Sveriges befolkning. Det ble oss fortalt at mange av dem som har eiendommer i nærheten av atomverkene, var redde for at tomtenes ville bli verdiløse om det ble konstatert at det var skadelig å bo så nærme et atomverk. Derfor ønska de ingen spørsmålsteget ved atomkraften...

Av parolene våre var det spesielt en som stakk seg ut: «Hva skal vekke? Barsebäck! Hva skal inn? Sol og vind!» Og skjelden har vel et demonstrasjonstog fått slik «vind i seglene» — sterk vind og strålende sol var nettopp hva værgudene kunne by oss.

Selve Barsebäck-verket ligger et steinkast fra havet (og bare 2 mil fra København) — omringet av store jorder. Det var derfor relativt få tilskuere på den 10 km lange strekningen vi gikk. Pressefolk så vi også lite til.

Vi spurte noen svenske meddemonstranter om det var noen

vits i denne demonstrasjonen når det var så få som så den. Jo — mente de fleste, demonstrasjonen hjalp til å lage blest om saken og legge press på regjeringen.

Etappen i Sverige ble avsluttet med mat, appeller, musikk og tilslutning til dans.

Marsjen til Barsebäck ble kanskje ikke den knallstarten vi kanskje hadde håpet innerst inne — fortsettelsen som de danske atom-motstanderne sto for ble imidlertid forrykende: godt hu-

mør, godt organisering og planlegging, og framfor alt et veldig godt forhold til tilskuerne.

Det var to marsjer i Danmark. En i Nord-Jylland (som vi underveis fikk høre hadde samlet 10—15 000 demonstranter) og den vi var med i: ATOMKRAFT-MARCHEN STEVNS — KØBENHAVN.

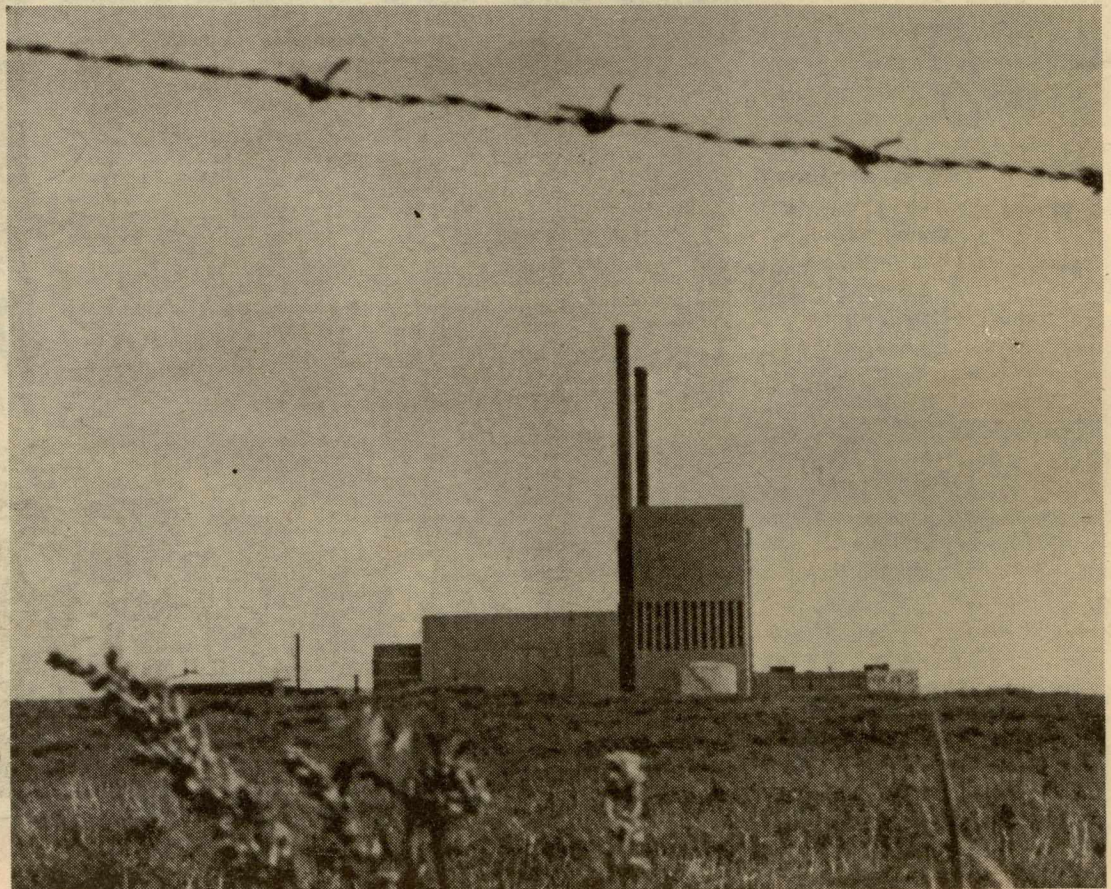
Det eksisterer ingen atomkraftverk i Danmark, de stedene demonstrasjonen ble lagt til er imidlertid aktuelle byggeplasser. Marsjen Stevns — København

stor — alle demonstrasjonene tilsammen: omkring 55 000!

Danskene satte tydelig pris på at vi hadde kommet den lange veien for å vise vår solidaritet med anti-atomkampen der. Dette skulle de ikke glemme, sa de, vi kunne vente deres støtte til kampen mot atomkraftverk i Norge og!

Hvor mange skal vi bli neste år?

Julius

Her ser en det berømte atomkraftverket i Barsebäck.

HVA MÅ GJØRES

HVA MÅ GJØRES» er avisa til Norges Kommunistiske Studentforbund.

Adresse:
Boks 2072, Grünerløkka, OSLO 5
Postgiro 2.23.26.43.

Utkommer med 7 nummer pr. år.
Abonnementspris kr. 20,- pr. år.

Navn:

Adresse:

Postnr. og sted: